

Izhaja vsak dan s jutraj razven v ponedeljkih in dnevih po praznikih. — Posamezna številka Din 1.—, na 16 straneh Din 2.—, mesečna naročnina Din 20.—, za tujino Din 30.—. Uredništvo v Ljubljani, Gregorčičeva ulica 23. Telefon uredništva 30-70, 30-69 in 30-71.

Jugoslovan

Rokopisov ne vračamo. — Oglas po tarifi in dogovoru.

Uprava
v Ljubljani, Gradišče 4, tel. 30-68.
Podružnica v Mariboru, Aleksandrova cesta št. 24, telefon 29-60.
Podružnica v Celju, Slomškov trg št. 4.

Št. 111

Ljubljana, četrtek, dne 9. oktobra 1930

Leto I.

Zadnji slovenski list v Italiji ustavljen

»Popolo di Trieste« javlja, da je goriški »Novi list« pretekli četrtek zadnjič izšel - Preiskava radi umora učitelja Sottosantija se nadaljuje - Aretacije po vsej Vipavski dolini - Med aretiranci je tudi en urednik »Novega lista«

Trst, 8. oktobra. v. Kot smo poročali, je pričela policija takoj po umoru fašistovskega učitelja Sottosantija strogo preiskavo, ki se je že naslednji dan razširila na vso Vipavsko dolino. O poteku preiskave poročajo današnji tržaški listi, vendar se pa njihova podrobna poročila v marsičem ne strinjajo.

»Il Popolo di Trieste« se zaganja v župnika Papeža, ki kaže ni dovolil, da bi po nesreči zvonili vrhpoljski zvonovi, in ki se je branil, da bi umirajočemu učitelju dal poslednja tolažila, in je to storil šele na vsiljive zahteve učiteljevih znancev in sorodnikov. Župnik Papež, kot pravi list, se je izrazil, da noče dati poslednjih tolažil človeku, ki je po lastni volji samega sebe umoril. »Il Piccolo« demantira v svojem poročilu vesti, da bi bil vrhpoljski župnik aretirani, in pravi, da je dala policijska oblast v skrbi, da bi župnika ne napadli tuje-rodni (slovenski) fašisti, celo varno zastražili njega in njegovo stanovanje.

Poličijski agentje in karabinerji z vso vmeno preiskujejo vso Vipavsko dolino in Hrušico, da bi izsledili vsaj sledove atentatorjev. Kot znano, vodi preiskavo goriški kvestor Modesti. Odredil je, kot poročajo listi, mnogo hišnih preiskav in policijski agentje so tudi aretirali celo vrsto ljudi, ki so na sumu, da so bili v zvezi z atentatorji ali pa da so splošno protifašistijskega in protifašistovskega duha. Mnogim ljudem, ki so imeli lovske puške, je bilo

orožje zaplenjeno ali pa vsaj pregledano. Karabinerski in miličniški oddelki so pretaknili vse gozdice in hoste, da bi morda našli kakšno sled. Med drugimi so aretirali tudi bivšo šolsko služkinjo na vrhpoljski šoli, ki jo je učitelj Sottosanti pred petimi meseci odslavljal, ker ji ni več zaupal. Tržaški listi pripisujejo atentat teroristični organizaciji in se pri tem oslanjajo na okolnost, da so v Gočah oktobra zapazili pet ljudi, ki so bili turistično napravljeni in ki so tistega dne izginili v bližnjem gozdu, pa jih pozneje ni bilo več videti. Listi pravijo, da je bil atentat skrbno pripravljen in da so atentatorji celo udrlj v klet šole ter si jo ogledali, kar kaže dokazujejo sledovi stopinj, ki so jih našli v kleti in ki so bili docela enaki onim, ki jih je bilo opaziti na blatnih in mehkih tleh okrog šole in na poti proti Colu in proti Ajdovščini. Po teh sledovih sklepajo, da je en atentator zbežal mimo Cola in Črnega vrha preko meje, drugi pa da je izginil v smeri proti Ajdovščini. Vsekakor pa je rezultat preiskave ta, da doslej atentatorjev še niso izsledili.

Na podlagi okolnosti, da je pet ljudi izginilo pred šestimi dnevi v gozdu okrog Goč, sklepajo listi, da so bili ti ljudje člani zarotniške organizacije, ker se je ta organizacija posluževala takšne taktike. »Il Popolo di Trieste« ve celo povedati, da so pred atentatom v Vipavi opazili nekega znanega voditelja zarotniške organizacije, ki bi naj bil prišel nalašč zato

iz Ljubljane. Na tej točki se pa poročili »Piccolo« in »Popolo di Trieste« najbolj očitno nasprotujeta. »Piccolo« namreč pravi, da so policijske oblasti dognale, da so atentat izvedli člani one tajne protidržavne organizacije, katere del je sodilo fašistov. »Il Popolo di Trieste« pa pravi, da so posebno sodišče pred mesecem dni v Trstu. Do tega zaključka so oblasti prišle zaradi tega, ker so teroristi kmalu po tržaškem procesu napovedali, da bo minilo točno mesec dni, ko bo v Vipavski dolini umorjen eden izmed fašistovskih »voditeljev«. »Il Popolo di Trieste« pa pravi, da so sicilijanskega učitelja ubili člani neke nove tajne organizacije, ki se je ustanovila, potem ko je bila prejšnja tako imenovana »organizacija« uničena.

Listi nadalje dokazujejo, da sta morala izvršiti umor najmanj dva človeka. S tremi besedami povedo, da so fašistovski »quadristi« (četrtiki) udrlj v urad slovenskega odvetnika Birse v Ajdovščini in ga razdvojali. »Il Popolo di Trieste« pa objavlja pod naslovom »Novi list« ne bo več izhajal naslednje vrstice iz Gorice: »Upamo, da je slovenski tehnik »Novi list« poslednjič izšel zadnjikrat in da ga v Gorici ne bo več videti bodisi zato, ker se mudi njegov odgovorni ravnatelj v inozemstvu, bodisi zaradi tega, ker je eden njegovih urednikov že nekaj dni na varnem v zaporih naše policije.«

Rim, 8. oktobra. n. »Tevere« zahteva povodom atentata v Vrhpolju stroge repre-

salije. List napada Francijo, ki bi naj zatirala svoje narodne manjšine. Glede slovenske in nemške manjšine v Italiji pa pravi, da uživajo popolno državno zaščito. To priča tudi okolnost, da je v Gorici izhajal slovenski list, ki so ga fašisti te dni razdejali. List pravi, da so postali Slovenci in Hrvatje v Julijski Krajini v zadnjem času pravi volkovi, medtem ko so v Jugoslaviji ponižna jagnjeta.

Radi bi izgnali naš jezik tudi iz cerkve.

Trst, 8. oktobra. v. V svoji današnji številki je objavil »Il Popolo di Trieste« dopis, v katerem se »župljan od svetoivanske farec« pritožuje nad svetoivansko cerkvijo in župnikom. Med drugim pravi, da se vsi cerkveni obredi opravljajo v slovensčini in daruje le ob nedeljah in praznikih po ena maša z italijanskimi molitvami. Na vratih in stenah v cerkvi so povsod dvojezični napis. Najbolj pa draži dopisnika kip sv. Cirila in Metoda na glavnem oltarju. Neznani faran zahteva, da se odstranijo napis in predvsem kip slovenskih svetnikov. Vse to zelo draži italijanski element, ki, kot zatrjuje dopisnik, pri sv. Ivanu prevladuje.

Zanimiva pa je pri vsem tem najbolj tale dopisnikova pripomba: »Absolutna italijanska večina v tej župniji pa je glede vsega tega indiferentna.«

Volilna borba v Avstriji

Težkoče pri ustvarjanju bloka dr. Schobra — Heimwehrovci postavijo povsod lastne kandidate

Dunaj, 8. oktobra. n. Davi se je vrnil na Dunaj bivši državni kancelar dr. Schober. Odšel je takoj na predsedništvo državne policije. V političnih krogih govore, da je Schober danes začel pogajanja z zastopniki kmečke zveze in Velenemcev. Schober je stavil kot pogoj za svojo kandidaturo, da se postavijo skupne kandidatne liste po vsej Avstriji in ne samo na Dunaju. Velenemci pa nikakor nimajo volje za to, ker se na deželi boje sodelovanja s kmečko zvezo, ki je nasprotnica uradništva. Oni so za to, da se samo na Dunaju postavijo skupne meščanske liste, med tem, ko naj

bi na deželi delala vsaka stranka zase.

Na snočnji seji voditeljev Heimwehra je bilo sklenjeno, da Heimwehri povsod postavijo svoje lastne liste in da ne poidejo v volilni boj skupaj s krščanskimi socialci. Ta sklep se spravlja v zvezo z močnejšim vplivom majorja Pabsta na taktiko Heimwehra, ker je Pabst sploh proti vsakemu sodelovanju z meščanskimi strankami. Ta sklep pa nikakor ne pomeni izstopa heimwehrovskih ministrov iz vlade, ker oni smatrajo notranje in pravosodno ministristvo za najzanesljivejše orožje za svoje nadaljnjene mene in za doseg svojih ciljev.

Položaj vlade kancelarja Brüninga

Socijalni demokratje bodo glasovali proti nezaupnici — Vlada bo najbrže imela večino

Berlin, 8. oktobra. AA. Kancelar Brüning je imel v zadnjem času številna posvetovanja s političnimi voditelji. Odločitev o bodoči vladi še ni padla. Kakor izgleda bo vlada imela večino v državnem zboru. Te vesti se opirajo na sklep nacionalistov, da bodo glasovali proti komunistični nezaupnici vladi. Tako bo Brüningovo ministristvo rešeno.

Na raznih pokrajinskih socijalističnih skupščinah so se delegati izrazili proti sodelovanju socijalistične stranke v vladi. Politični krogi menijo, da bodo imeli socijalistični voditelji v rešitvi vprašanja o sodelovanju z vlado velike težave, ker se je pojavila v socijalističnih vrstah močna struja, ki je odločno proti vstopu socijalistične stranke v Brüningovo vlado.

Druga plenarna seja imperijalne konference

London, 8. okt. AA. Danes se je sestala v zunanjem ministristvu druga plenarna seja imperijalne konference. Pričela je splošno razpravo o problemu medimperijalnih gospodarskih odnosov. Prvo poročilo angleške vlade je podal tajnik za dominijone Thomas. Na vsak način bo skušala konferenca zaključiti debato že danes. V primeru, da bo to nemogoče, bo nadaljna seja jutri. Kakor poročajo, bodo govorili delegatov objavljeni v celoti.

Smrt najslavnejšega ameriškega detektiva

Newyork, 8. oktobra. AA. Allan Pinkerton, šef državne detektivske agencije, je umrl na posledicah ran, ki jih je dobil tekom svetovne vojne. Pinkerton je bil najslavnejši ameriški detektiv.

Proces proti morilcem Pundeva v Sofiji

Sofija, 8. oktobra. AA. Danes se je pred sodiščem v Sofiji začel proces proti morilcem Pundeva. Centralni odbor vrhovne makedon. revolucionarne organizacije (VMRO) objavlja danes skraj v vseh listih deklaracijo, v kateri pravi, da je bil Pundev ubit, ker je rušil edinstvo Makedoncev. Silobran, v katerem se izražava zmisel vse makedonske borbe, je naletel po nesreči na različne sankcije bodisi v Pragi, Dunaju ali Milanu. V deklaraciji pravijo dalje, da Vanče Mihajlov ni dal niti pismeno, niti ustmeno naročila za umor Pundeva. Pundev je bil kaznovan na način, kakor to zahtevajo statuti VMRO. Na kraju deklaracije je dalje rečeno, da je proces proti Mihajlovu drzen političen akt proti osvobodilni borbi Makedoncev. Makedonci bodo nadaljevali svojo borbo po sedanjih potih in metodah.

Razvoj romunske vladne krize

Mironescu dobil mandat za sestavo nove vlade — Maniu o vzrokih svoje demisije

Bukarešta, 8. oktobra. n. Dr. Maniu se je snoči vrnil iz Sinaje v Bukarešto. Na postaji so mu priredili njegovi prijatelji navdušen sprejem. Tekom noči se je Maniu posvetoval z dr. Vajdo Vojevodom in Mihalakejem. Maniu je zaprosil Mihalakeja, naj sprejme mandat za sestavo nove vlade, ker bi to bil najboljši in najhitrejši izhod iz krize.

»Cuventul« pravi, da bo Mihalake sprejel mandat edinole v slučaju, da ostane trgovinski minister Madgearu še nadalje na svojem mestu. Politični krogi menijo, da namerava odločiti, komu bo izročil mandat za sestavo vlade. Narodno-kmeška stranka je imela včeraj sestanek, na katerem je dr. Maniu poročal o politični situaciji. Stranka se je odločila, da bo čakala razvoj nadaljnjih dogodkov.

»Lupta« prinaša izjavo nekega intimnega Maniujevga pristaša, ki je dejal, da je Manoilescu odgovoren za krizo vlade. Manoilescu je imel v okviru vlade svoje posebno stališče. Poleg njega bi naj bila tudi dr. Vajda in Panhalipe zakrivila sedanjko krizo.

Liberalna stranka je včeraj brzojavno pozvala v Bukarešto Vintilo Bratianua in Duco, vse pa kaže, da liberalna stranka ne bo sodelovala pri reševanju vladne krize. Podpredsednik Avarescujeve ljudske stranke Goga je danes dal zelo pesimistično izjavo o bodočem političnem življenju v Romuniji. Dejal je, da se mu dozdeva, kot da se je Romunija znašla ob koncu kakšne vojne in pred začetkom revolucije.

Bukarešta, 8. oktobra. I. Danes dopoldne je prišel v Sinajo prometni minister Mironescu. Popoldne ga je sprejel kralj Karol v daljši avdienci in mu poveril mandat za sestavo nove vlade, ne da bi mu postavil kakšnih posebnih pogojev glede oseb, ki naj bi sodelovale v novem kabinetu.

Minister Mironescu se je takoj po avdienci spet odpeljal proti Bukarešti, kjer se namerava takoj po svojem povratku sestati z voditelji nacionalno-kmeške stranke ter jim predložiti listo novega kabineta. Verjetno je, da bo nova vlada še tekom noči sestavljena in da jo bo že jutri kralj Karel potrdil.

Bukarešta, 8. oktobra. d. S poučene strani zagotavljajo, da bo Mironescu, ki je bil danes popoldne dvakrat pri kralju, predložil tole ministrsko listo: predsedstvo Mironescu, zunanje zadeve Vajda, notranje zadeve Junian, trgovina in industrija Manoilescu, promet Madgearu ali Mirto, Druge portfelje bi obdržali sedanji ministri.

Bukarešta, 8. oktobra. d. Na konferenci ki so jo imeli člani odstopivšega kabineta, je podal Maniu o zadnjih dogodkih poročilo, v katerem je vnovič poudarjal, da mu je radi njegovega zdravja potreben daljši dopust in da je samo iz tega vzroka podal ostavko. Maniu je zatrjeval, da se kralj strinja s programom in delovnimi metodami narodne kmečke stranke in da ni bilo nobenih nesoglasij med kraljem in med šefom vlade o načelnih ali personalnih vprašanjih. Njegova ostavka nima nobenega drugega vzroka kakor njegovo zdravstveno stanje.

Milica se spreminja v udarne bataljone

Pariz, 8. oktobra. AA. Havas poroča iz Rima, da je 48 bataljonov fašistične milice sprejelo obvezo, da se za 20 let pridružuje enotam črnih straj, ki so sestavni del divizij redne vojske in ki imajo v primeru vojne naloge, da izvršijo najtežje naloge. Veliki fašistični svet bo v kratkem sprejel statut z zakonsko osnovo, ki se z njim jamčijo dobrovoljcem te vrste velike moralne in materialne koristi po odsloženem roku. Italijanski listi poročajo, da se bodo tudi drugi bataljoni fašistične milice ravnali po tem primeru in se priključili pokretu, ki jih trajno druži z ducejem in s fašistično revolucijo.

Povodenj zahtevala 70 človeških žrtev

London, 8. oktobra. AA. Po najnovejših vesteh iz Mehike je našlo v Pachuči smrt v valovih 70 oseb. Skoda, ki jo je povzročila poplava, cenijo na en milijon pezo. Več hiš se je zrušilo. Valovi so poškodovali mnoge trgovske obrate in odplavili razstavljeno blago. Poslanska zbornica je izglasovala podporo 20.000 pezo.

Balkan balkanskim narodom!

V življenju narodov se je žal le prepo-gosto pokazalo, da je bila pravica vedno na strani močnejšega. Kar so na raznih konferencah sklenile velesile, to je obveljalo in naj je njih sklep še tako težko za-del manjše narode. Običajno je pač bilo od nekaj tako, da so imela vsa medna-rodna posvetovalja le ta namen, da so zadovoljila interesom velesil, dočim so se mali narodi morali zadovoljiti s tem, kar je še ostalo. Da tega ni bilo dosli, ni tre-ba še posebej povdarjati.

Napačno pa bi bilo vsled tega delati velesilam kakršnekoli očitke, ker je pač naravno, da vsakdo skrbi najprej za sebe in svoje interese in šele takrat, kadar so ti popolnoma zagotovljeni, skrbe nekoliko tudi za druge. Pač pa se sme očitati manjšim narodom, da se niso znali zdru-žiti v večje skupine in tako dvigniti veljavo svojega glasu in s tem tudi zasigurati svoje interese. Ta očitke je tem bolj utemeljen, ker je zgodovina več ko enkrat dokazala, da so take združitve mogoče in vselej uspešne. Na neštete države in državnice razbila Italija je bila brez moči, ujedineni Apeninski polotoki pa je postal velesila. Prav tako je bilo z Nem-čijo, prav tako je bilo tudi z drugimi dr-žavami in prav tako mora postati tudi z Balkanom.

Vsi balkanski narodi združeni so tako im-pozantne velesile, da ne more nihče teptati interesov balkanskih narodov in da morejo ti čisto sami odločati sebi svo-jo pot. Razjedinjeni in sprti balkanski na-rodni pa so takoj samo objekt tuje politi-ke in tako slabotni, da se ne morejo up-reti niti najbolj brezobzirnemu gospodar-skemu izkoriščanju tujca. Pa čeprav je ta resnica tako jasna, da bi jo moral zagra-biti slepec, vendar še vedno ni prodrla med vsemi balkanskimi narodi zavest bal-kanske solidarnosti. Nekateri balkanski narodi še vedno ne uvičajo, da je sla-ba ona politika, ki se rodi v smislu želji izvenbalkanskih držav. Ti narodi so še vedno zaslepljeni od slasti in mržnje in tej so tako slepo udani, da pozabljajo na lastne interese. Podobni so onemu za-slepljenemu človeku, ki je speljal čez nje-ve svojega sosedo iz škodoželjnosti hu-dournik, pa čeprav ta pozneje ruši tudi njegovo zemljo.

Pamelen sosed pa postopa čisto druga-če. V slogi s sosedom bo uravnal hudo-urnik in s tem rešil sebi in sosedu zem-ljo. In prav tako bo šel sosedu tudi v vsch drugih vprašanjih na roko, ker je pač ta-ko, da so sosedu navezani drug na dru-gega in da brani sosed svoje interese, če brani tudi interese sosedo. Večen spor med sosedo je še vedno spravljal vsako kmetijo na boben in nepreslan spor med sosednimi narodi je vedno prizade-žal težke izgube obema narodoma.

Ze celo pa je ta spor med sosednimi narodi napačen, kadar vse te narode fla-či ena in ista bolezen, da se ne morejo prav razviti, ker je vsak zase preslab, da bi se uprl političnemu in gospodarske-mu izkoriščanju. In ta bolezen tlači bal-kanske narode! Svoje surovine morajo pošiljati v tujino za slepo ceno, kupovali pa morajo tuje izdelke, da morajo slo in stotisoči v tujino za kruhom. Brez kapi-tala so tako dobili balkanski narodi pro-letarijat, ki mora odhajati v tuje rudnike in tovarne, da za nizko ceno množi v dru-gih državah blagostanje. In še celo vrsto drugih težav bi mogli našteati, ki so vse posledica neenolnosti balkanskih naro-dov.

Dalekovidni balkanski politiki so zato že opetovano opozarjali, da je za balkan-ske narode edina rešitev v ozkem in slož-nem sodelovanju. Ti dalekovidni ljudje so ustvarili geslo: Balkan balkanskim naro-dom! in temu geslu podredili tudi svojo politiko. Takoj so imeli uspeh in takoj so postali balkanski narodi svobodni, čim so se združili leta 1912 v balkanski zvezi.

Zalibog pa je trajala ta zveza le malo časa in skoraj je bil Balkan zopet tori-šče najtežjih medsebojnih bojev. Misel bal-kanske solidarnosti je zopet enkrat padla in posledica je bila takoj tu, da je zopet tuje vmešavanje zaviralo razvoj balkanskih narodov. Tako doživljajo ti danes zopet težko gospodarsko krizo, dočim bi se moglo povsodi razvijati najbujnejše živ-ljenje, če bi vladala med balkanskimi na-rodni solidarnost.

A pravilna misel zmaga in tako priče-nja prodirali tudi zavest balkanske soli-darnosti. Atenska konferenca je zgo-voren dokaz za to in najsi bodo njeni uspe-

Potovanje ministrov po Vardarski banovini

Sijajno uspeli sestanki v Bitolju, Prilepu, Velesu in v Kočanah

Bitolj, 8. oktobra. I. Ministri Uzunović, Maksimović, Sernee, Kumanudi, Radivoje-vić in Frangeš so včeraj popoldne prispeli v Bitolj. V »Grand Hotelu« so se udeležili sestanka, na katerem se je zbralo zelo ve-liko število uglednih oseb iz Bitolja in okolice. Sestanek je otvoril bitoljski župan z daljšim govorom. Najprej je pozdravil ministre, nato pa govoril o potrebah bi-toljskega mesta. Za njim so govorili še nekateri gospodarstveniki, nato pa mi-nistra Frangeš in Sernee. Ta poslednji je razpravljal o vprašanju gozdov. Dejal je, da se svet bavi s tem vprašanjem že 300 let, pa dr. a še »odaj ni rešil, ker je tež-ko ugoditi različnim potrebam ljudstva in krajev, v katerih se ljudje pečajo z gozdar-stvom. Obljubil je, da bo s posebnim pra-vilnikom rešil vprašanje o sekanju go-zdov. Končno je govoril še minister Uzu-nović, katerega govor so vsi prisotni burno po-slušali. S sestanka so ministri lemu pre-sedniku generalu Živkoviću oddali li pozdravno brzojavko. Ko se je sestanek ob 18. uri zaključil, so se ministri pomu-dili v dvorani še nekaj časa v razgovoru s posameznimi veljaki iz mesta in okolice. Podrobno so se zanimali za položaj in po-trebe ljudstva. Ob 20:30 so se udeležili ve-

čerje, da »te« je bilo povabljenih mno-odličnih gostov.

Lavi ob 6:30 so ministri krenili proti Prilepu, kjer jih je nato svečano sprejelo meščanstvo. Tu se je vršil sestanek v osrovni šoli. Ministre je pozdravil prilep-ski župan, zatem pa so zastopniki prilep-skega gospodarstva sporočili ministrom svoje z. lje in trebe. Govorili so i. ministri Frangeš, Radivojević, Sernee in Kumanu-di, ki je poročal o delu in načrtih vlade ter o namenu potovanja in sestankov.

Takoj po sestanku so ministri nadalje-vali svoje poto-anje in ob 12:30 prispeli v Veles, kjer jih je sprejela množica naroda. V dvorani čitalnice so se zbrali zastopniki mesta in okolice in župan je otvoril sestanek ter poročal o položaju in potrebah ve-leškega mesta. Odgovoril je minister Fran-geš z daljšim govorom.

Ob 14:50 so se ministri udeležili banke-ta, na katerem je govoril minister inž. Ser-nec o vtisih tega potovanja. Za njim je go-voril minister Uzunović in še nekateri drugi.

Po banketu so se ministri odpeljali v Kočane, ob tam pa v Štip, kamor so do-speli ob 18. uri. Zborovanje v Štipu se bo vršilo jutri.

Genljiv sprejem žrtev z »R 101« v Londonu

Skupna mrtvašnica v zgodovinski westminsterski dvorani — Pogreb se bo vršil v soboto

London, 8. oktobra. AA. Snoči pozno v noč so prispela v domovino trupla žrtev katastrofe zrakoplova »R 101«.

Na vsej poti od Beauvaisa do Boulogna je francosko prebivalstvo sledilo pozivu francoske vlade in izkazovalo čast mrtvim zrakoplova »R 101«.

Vojna ladja »Tempest« je prepeljala trupla v Dover, kjer so jih pričakovali sin ministrskega predsednika Macdonalda Mal-colm Macdonald in zastopniki letalskega sveta in armade.

Trupla so prenesli v poseben vlak, ki je prispel davi v zgodnjih jutranjih urah v London.

Tu sta pozdravila trupla ministrski pred-sednik Macdonald in njegova soproga. Mrtve je pričakovalo 24 vozov letalske bojne sile in častna straža 50 mož. Na po-staji je bila rezervna straža zrakoplova »R 101« in več sorodnikov in prijateljev ponesrečenih v žalnih oblekah.

Zunaj postaje je stalo na tisoče ljudi v dežju in odkritih glav, ko so vozovi z mrt-veci krenili proti mrtvašnici.

Kralj je dovolil, da se uporabi westmin-sterska dvorana za mrtvašnico ponesre-

čencev. Ta dvorana je eno glavnih sre-dišč angleške zgodovine. Poslopje, v kate-rem je ta dvorana, je bilo zgrajeno leta 1099 in je tvorilo del parlamenta. Več sto-letij je bila ta dvorana sedež vrhovnega angleškega sodišča. V poznejših časih so to dvorano le redko uporabljali. Maša za-dušnica bo v petek v katedrali sv. Pavla. Kralja bo zastopal waleški princ, dočim bo skupni pogreb žrtev v soboto. Pokopa-ne bodo na pokopališču Saint Mary v Car-dingtonu. Vsi sorodniki ponesrečenih so privolili, da se pokopljejo žrtve v skup-nem grobu. Pogrebni sprevod bo šel skozi London v soboto zjutraj, nakar bo vlak prepeljal trupla v Bedford, od koder se bo vršil pogrebni sprevod do vasi.

London, 8. oktobra. AA. Reuter poroča: Macdonald je poslal Tardieuju sledečo brzojavko: Vi in francoski narod, ki ste videli našo bol, ste nam izkazali globoko sožalje. Veličastna počastitev, ki ste jo iz-kazali včeraj žrtvam katastrofe »R 101«, znajo rodbine umrlih pravilno ceniti in so iz-zvale v vseh slojih angleškega naroda najglobljo hvaležnost. V imenu vlade se vam zahvaljujem iz vsega srca.

Balkanska konferenca

Vprašanje balkanskega mirovnega pakta — Gospodarska komisija končala svoje delo

Atene, 8. oktobra. AA. Balkanska konfen-ka uspešno nadaljuje delo v vseh komisijah. Posebej z velikim uspehom dela gospodarska komisija, v kateri med vsemi delegati prevla-duje misel vzajemnega sodelovanja, ki ga na-rekujejo interesi balkanskih držav. Isto velja tudi za intelektualno komisijo, ki je sprejela že nekaj važnih sklepov, med drugim, da se ustanovi Balkanski institut za podpiranje kul-turnih vezi, kakor tudi Društvo balkanskih novinarjev.

Resolucija politične komisije za ohranitev miru na Balkanu

V politični komisiji je delo zastajalo, ker so Bolgari otvorili vprašanje manjšin; z njimi so potegnili tudi albanski delegati.

V zvezi z današnjim razpravljanjem je pred-sednik politične komisije Romun Pela prečital predlog za definitivno resolucijo, v kateri so izražene naslednje želje:

1. da se ministri zunanjih zadev vseh bal-kanskih držav sestanejo stalno vsako leto v enem izmed središč omenjenih držav z name-nom, da se pogovore o svojih stališčih, da si zagotove prijateljske zveze med omenjenimi državami;

2. da se začne izdelovati pakt balkanskih na-rodov na podlagi teh-le tez:

a) postavitve vojne izven zakona, b) ureditev vseh spornih vprašanj s paci-fističnimi sredstvi, c) vzajemno podpiranje vseh delov za primer pogaženja njihovih obvez v tem zmislu, da ne

pride do vojne;

3. da svet konference naloži posebnemu od-boru, da prouči predhodne predloge balkanske konference in prouči vse težkoče pri sporazumu med balkanskimi narodi.

Ta odbor bi moral na prihodnji balkanski konferenci o tem poročati.

O resoluciji bodo jutri sklepali.

Predlogi gospodarske komisije o rešitvi gospodarske krize na Balkanu

Gospodarska komisija konference balkanskih držav pod predsedstvom našega delegata Gjo-rgevića je končala nocoj svoje delo in izdala komunikne, v katerem ugotavlja poljedelsko in splošno gospodarsko krizo ter priporoča usta-novitve po enega narodnega odbora v vsaki balkanski državi, ki naj daje informacije in gospodarske podatke; dalje ustanovitve central-nega balkanskega instituta, v katerem bi bili zastopani vsi nacionalni instituti. Po tem pred-logu bi nacionalni odbor sestavljal te-le usta-nove: trgovske zbornice, industrijske zbornice, poljedelske zbornice in bančna podjetja.

Komunikne dalje zahteva, da se v trgovskih odnosih med trgovci balkanskih držav ukine načelo največjih ugodnosti glede taks in da se uveljavi enotna politika v vprašanju obrambe balkanskih proizvodov in da se ustanove po-sebne komisije v posebno zainteresiranih drža-vah za zaščito in zavarovanje takozvanega vzhodnega tobaka.

Na koncu naglašja komunikne potrebo politično-gospodarske solidarnosti balkanskih narodov.

Zasedanje velikega fašistovskega sveta

Rim, 8. oktobra. v. Sinoči ob 22. uri se je, kot smo poročali, pričelo v palači Venezia za-sedanje velikega fašistovskega sveta. Sejo je otvoril ministrski predsednik Mussolini, ki je pozdravil senatorja Marconija, ki je obenem član sveta, kot novega predsednika italijanske akademije znanosti ter nove člane nove člane sveta Ciana, Cortellazza, De Stefanija, Rossonija in Turatija.

Nato je Mussolini poročal o Turatijevi ostav-

hi še tako pičli, bo vendar konferenca za vse balkanske narode nad vse pomembna, ker jih bo zopet enkrat združila v skupni volji, ki je najjasnejše izražena z geslom: Balkan balkanskim narodom!

ki in o imenovanju predsednika poslanske zbornice Giuratiija za generalnega tajnika fašistovske stranke. Za podtajnika sta bila ime-novana poslanca Starace in Bacci, za upravne-ga tajnika pa poslanec Marinelli. Imenovan je bil tudi novi centralni direktorij stranke. Nje-govi člani so poslanci Scorza, Parolari, D'Ad-datto, nadalje Klinger, Marpicati in De Martino.

Turatij je poročal o svojem delovanju v taj-ništvu fašistovske stranke, Giurati pa o svojem načrtu dela. Fašistovski svet je nato sprejel re-solucijo, ki je zanimiva, ker označuje osebnost novega tajnika Giuratiija. Resolucija pravi med drugim: »Veliki svet pozdravlja tovariša Ivana Giuratiija, intervantista (pred vojno se je boril za intervencijo Italije na strani zavezniških sil op. ur.), invalida, legionarja na Reki, voditelja žrnih srajc ob pohodu na Rim.«

»Delavski sanatorij Nj. Vel. kralja Aleksandra

Beograd, 8. oktobra. AA. »Suzor« v Beogra-du je kupil v Vrnjački Banji sanatorij, v kate-rem se bodo zdravili člani tega okrožnega ura-da in ostalih uradov v vsej državi, ker je to edini sanatorij te stroke v naši državi. Delavci bodo mogli stanovati v njem tudi čez zimo, ker je sanatorij tako urejen, da traja zdravljenje vse leto.

»Suzor« v Beogradu je zaprosil Nj. Vel. kra-lja za dovoljenje, da bi se sanatorij po njem imenoval. Na to prošnjo je dobil komisar »Su-zor« od maršala dvora tole pismo:

»Gospod!

Maršalatu dvora je čast obvestiti vas, da je Nj. Vel. kralj blagovolil odobriti, da se bo novi sanatorij v Vrnjački banji, last »Suzor« v Beo-gradu, imenoval »Delavski sanatorij Nj. Vel. kralja Aleksandra I.« — Maršal dvora ge-neralstabi brigadni general A. Dimitrijević.

Zahvala predsednika vlade

Beograd, 8. oktobra. AA. Na obletnico proglasitve naše države za kraljevino Jugo-slavijo je predsednik ministrskega sveta in minister za notranje zadeve general Peter Živković prejel brzojavne čestitke iz vseh krajev kraljevine. Ker mu je nemogoče, da bi vsem posameznikom odgovoril, se pred-sednik ministrskega sveta tem potom za-hvaljuje vsem, ki so mu poslali čestitke. (Centralni presbiri).

Imenovanje čsl. konzula v Ljubljani

Beograd, 8. oktobra. AA. Češkoslovaška vla-da je imenovala za konzula češkoslovaške re-publike v Ljubljani g. Jožefa Ševčika.

Novi zakoni

Beograd, 8. oktobra. AA. Nj. Vel. kralj je na predlog ministra vojske in mornarice v soglas-ju s predsednikom ministrskega sveta predpi-sal in proglasil zakon o orožništvu.

Beograd, 8. oktobra. AA. Nj. Vel. kralj je na predlog ministra financ in po zaslišanju pred-sednika ministrskega sveta predpisal in pro-glasil zakon o likvidaciji odstopljenega vojnega plena.

Francosko odlikovanje SKJ

Beograd, 8. oktobra. I. Francosko poslaništvo v Beogradu je obvestilo SKJ, da je francoska vlada odlikovala z zlato svetinjo za telesno vzgojo zaradi sijajnih uspehov, ki so jih dose-gli naši Sokoli o priliki izleta v Beogradu, ka-terega se je udeležil kot zastopnik francoske vlade g. Morinaut.

Premestitve

Beograd, 8. oktobra. I. Z ukazom Nj. Vel. kralja je bil premesčen za predmetnega učite-lja 2—1 na državno dvorazredno trgovsko šolo v Požarevacu Jurdan Srečko, predmetni učitelj državne trgovske akademije v Mariboru. Z odredbo ministrstva za javna dela je bila premeščena na pošto direkcijo v Beograd Emiliya Babič, poštna uradnica v Ljubljani I.

Politična oporoka ministra Grandija

Pariz, 8. oktobra. I. Povodom vesti o politi-čni oporoki italijanskega zunanjega ministra, ka-tera bi se morala objaviti šele 50 let po nje-govi smrti, so se izrazili njegovi znanci, da minister Grandi v tej oporoki zvrča s sebo odgovornost za današnje zunanjo politiko Ita-lije. Zanimivo je, da vest o oporoki ni bila de-mantirana in da ni bila demantirana niti go-vorica o vsebini oporoke. To pomeni, da bo treba glede italijanske zunanje politike dajati nekoč odgovor in da bo ta odgovor težak. Grandi je kot minister zunanjih zadev sledil Mussoliniju samemu. Zunanja politika Italije se z nastopom ministra Grandija ni spremenila. Po tem takem je za italijansko zunanjo poli-tiko odgovoren edino Grandijev predhodnik — Mussolini. To potrjuje še prav posebno vest, da je prišlo v zadnjem času do nesporazumje-nja med Grandijem in Mussolinijem.

Močan potres v južni Nemčiji

München, 8. oktobra. d. Potres, ki so ga pro-šlo noč čutili po vsej južni Nemčiji, je bil naj-močnejši potres, kar so jih tukaj opazovali. V Münchenu so v mnogih mestnih delih ljudje v spanju popadali s posteli. Po sporočilu münchen-ske zvezdarne so igle obeh tam postavljenih seismografov takoj pri začetku potresa izskočile, tako da aparati niso mogli beležiti nadaljnih tresljajev. Po dosedanjih poročilih izgleda, da je bil potres najmočnejši v alpskem ozemlju. V Erwaldu so se postelje odmaknile od sten. Ljudje, ki so bili na ulici, so baje videli sve-lobne pojave, ki so napravili vtis, kakor bi meteor padel z neba. Tudi iz Garmisch - Par-tenkichena javljajo o treh močnih potresnih sunkih. Kake posebne škode potres ni napravil.

Trupli dveh Jugoslovancev v reški luki

Reka, 8. oktobra. n. Predvčeršnjim so v reški luki našli neko truplo v sumljivih okol-nostih. Ugotovilo se je, da gre za truplo Petra Pavletića, ki je rodom iz Istre in ki je bil svoj čas gostilničar na Reki.

Davi so iz mrtvega kanala potegnili truplo drugega utopljenca Marka Bobana iz Ogulina, ki je bil nastanjen na Reki in je bil tam pre-mogar. V obeh slučajih so reška fašistovska oblastva na hitro roko izvršila formalnosti in izdala kratek komunikne. Po Reki pa se širijo vesti, da so bile roke Pavletićevega trupla zve-zane, med tem ko je bilo Bobanovo truplo stra-hovito izpačeno in je imelo sledove težkih udarcev po glavi.

VREMENSKA NAPOVED

Dunaj, 8. oktobra. Dunajska vremenska na-poved meteorološkega zavoda za jutri: Vnovič poslabšanje vremena, s padavinami in viharni-mi vzhodnimi vetrovi. Skrajja bo še milo vreme, med dnevom pa bo temperatura padla.

Razveseljiva bilanca zdravilišča Rogaška Slatina

Prizadevanja banovine za čim modernejšo ureditev - 7780 gostov iz vseh držav - Razvoj v znamenju jugoslovanske akcije

Rogaška Slatina, 7. oktobra.

Rogaška Slatina

Ko je ob zaključku sezone dne 30. septembra zdraviliška godba zasvirla svoj zadnji komad — državno himno, je napravil ta svečan trenotek na še navzoče goste, predvsem pa na nas Slatinčane globok vtis. Sezona je minila za nas vse tako naglo, da smo se komaj zavedali njenega konca, šele zaprta vrata kopališč in zdraviliških domov so nas morala prepričati, da se Rogaška Slatina devlje zopet v svojo zimsko obleko. Končano je vrvenje po parku, vse je tiho in mirno in ravno ta hitra sprememba napravljala na nas Slatinčane in na vso okolico tako nenavaden, melanholičen vtis.

Blagodejna posledica 6. januarja

Letošnja sezona je potekla v znamenju miru in sprave. Plemenski in strankarski incidenti, ki so se sicer pojavljali v eni ali drugi obliki skoro vsako sezono, so letos izostali, kar smatramo kot blagodejno posledico jugoslovanske akcije, katero je s tolikim pogumom in s toliko ljubeznijo započel naš vzvišeni vladar in ki si je vcepila že vsakemu izmed nas v dušo in srce.

Trije, ki so služili pol stoletja

Kratko pred zaključkom sezone smo še praznovali v zdravilišču posebno slavlje. Ravnateljstvo je priredilo trem najstarejšim nameščencem zdravilišča, ki so stopili v pokoj, poslovilni večer, h kateremu so bili povabljeni uradniki in delavci zdravilišča, 80 po številu. Vsi trije vpokojenci, že starčki čez 70 let, so ob tej priliki spoznali, kako jih je spoštovalo delavstvo in uradništvo, videlo se je pa tudi, kako ve ceniti zdraviliška uprava zvestobo in vdanost. Gg. Hajnšek, Slane in Ogrizek bodo preskrbljeni od zdravilišča, kateremu so skoro pol stoletja posvetili svoje moči, lahko v miru uživajo leta, ki so jim še določena.

Rekorden obisk

Obisk pretekle sezone je po številu prekašal topet vse dosedanje in je znašal 7780 oseb.

(Lani 7533 oseb.) Največ domačih gostov nam je poslala Savska banovina, potem Beograd z Dunavsko banovino, precej gostov smo pa v letošnji sezoni dobili tudi iz Primorja.

Gostje iz vsega sveta

Od inozemskih držav nam je kakor vsako leto poslala največ gostov Madjarska, potem Avstrija, Grška, Italija in poedinke skoro vse ostale evropske države. Manj zadovoljni so bili s sezono tukajšnji podjetniki, ki so bili mnenja, da so letošnji gosti preveč štedili. Sicer se jim to ne more oporekati, toda precej resnice je tudi na tem, da se posamezni podjetniki v zdraviliških in letoviških ne morejo uživati v sedanjem dobo, ko vlada skoro v vseh državah večja ali manjša gospodarska kriza in ne morejo pozabiti na lahek in dober zaslužek, katerega jim je nudila povojna doba. Sprijazniti se bodo morali z mislijo, da je treba gostom tudi več nuditi, da se sme od njih več zahtevati.

Kar velja za podjetnike, velja tudi za zdravilišče samo. Zastoj v napredovanju ima slabe posledice predvsem v zdraviliških. Ta zastoj, ki se je pojavil v letih po preobratu, se je v zadnjih letih s podvojeno delavnostjo izenačil s hitrim napredkom v vseh svetovnih zdraviliščih.

Tudi v Rogaški Slatini se je v teku zadnjih let marajkaj spremenilo, zboljšalo in izpopolnilo, vendar je zaostala zaradi vednih sprememb v upravni oblasti ona večjepotezna akcija, ki je za vsako zdravilišče po poteku določenih let neobhodno potrebna, če noče stalno in rapidno nazadovati. Šele z novo ureditvijo države smemo upati na stalnost v upravi in sedanja lastnica zdravilišča Dravska banovina je v tem kratkem času obstoja pokazala trdno voljo, zamujeno popraviti in pristopiti k velikopotezni akciji, ki bo zdravilišče Rogaško Slatino za dolgo dobo let ohranilo na mestu, katero zasluži kot prvo zdravilišče naše države. Zato za zdraviliško upravo ni odpora in velja za njo znameniti izrek: Sezona je mrtva, živela sezona! — er.

centralni komite predlagal, da se sestavi besednjak slovanske terminologije.

Mestna občina je priredila na čast zborovalcev v torek družabni večer, kateremu so prisostvovali poleg velikega števila zdravnikov tudi ban dr. Tartaglia, podban Dravković, msgr. Bulić, general Naumović i. dr.

Nekaj o zemljiških mejah

Kdor koli ima globlji pogled v idilično življenje in delovanje naših kmetijskih gospodarjev, uvidi, da so pogostokrat vzrok raznih tožba in z njimi vred združenega sovraštva slabo omejene parcele njiv, travnikov in zlasti gozdov, posebno če se večkrat menja lastniki. Meje posameznih parcel so večkrat slabo zamejčene ali pa sploh nimajo mejnikov in tako je mnogo gospodarjev, ki svoje meje niti ne poznajo dobro. Vsled tega pride pogostokrat do nepotrebnega medsebojnega sovraštva in do dokaj dragih in nepotrebnih tožba. Sovraštvo, ki tako nastane se vleče pogostokrat skozi več rodov in je velikokrat ovira napredka in medsebojnega složenega življenja.

Sedaj, ko se polagoma pozablja stara doba politične mržnje in sovraštva, ko stopamo v povsem novo dobo skupnega sožitja in nacionalne skupnosti, bi bilo povsem na mestu, da se tudi v tem oziru napravi red. Seveda bi morala tu poseči vmes državna oblast ali banska uprava s tem, da ukaže, da se morajo vse parcele točno omejiti z vidnimi mejniki po medsebojnih razgovorih. Potrebno bi bilo, da se posamezne posestnike, posebno take, ki so zelo vznemirljivi in prepirljivi z dobrim nasvetom do tega, da se mirno pogovore.

Mnogi so, ki bi radi imeli mir pri svojem posestvu zlasti gozdovih, pa radi prenapetosti svojega nestrpnega sosedu ne morejo priti do

basov in altov. Dinamično je zbor silno tenkočuten in se je odlikoval tako v najnežnejših, kakor tudi pri dramatično razgibanih partijah. Solisti gg. Živko (tenor), Vlah (bas) in Faganelli (bariton) so rešili svoje naloge zelo častno, le bariton solist je nekajkrat malo distoniral. Ker se je intonacija dajala na previsokih orglah, so prišli zlasti tenorji mestoma v previsoke lege. A to so malenkosti nasproti celotnemu izvajanju, ki dela zboru in njegovemu pevovodji vso čast! Bolelo nas je, da Mariborčani za svoje idealno kulturno delo ob naši severni meji to pot v Celju niso bili deležni tistega obiska, kot doslej. Kje tiči vzrok? — C. P.—lj.

Andrejev v naši Drami

Ljubljana, 8. oktobra 1930.

Nocoj se je vršila premijera znane lepe študentovske drame Leonida Andrejeva »Mladolete« v režiji ravnatelja Golie. Središče večera sta bila geđ. Juvanovca, ki je od kraja do konca živela nesrečno Olgo, in Jan, ki je kreiral študenta Gluhovecva; oba sta bila obdarovana s cvetjem. Izmed ostalih so najpomembnejše like podali ga. Medvedova, Cesar, Kralj in Levor. Drama je pred polnim gledališčem doživela lep uspeh.

Druga repriza Shakespearejeve komedije »Sen kresne noči« v ljubljanski drami bo jutri v petek dne 10. t. m. v premijerski zasedbi in v režiji g. prof. Sesta. Pri predstavi sodelujeta

tega, ker se v drage tožbe nočejo spuščati. Tako se vleče stvar dalje, ki bo prej ali slej pripeljala do tožbe.

Taka odredba, ki bi jo vsekakor morali izvesti naši geometri z banovinsko podporo, bi bila velike važnosti, s katero bi bilo odvzeto našim sodiščem, ki so že itak prezaposlena, ogromno dela, naše kmetstvo ljudstvo bi bilo pa obvarovano mnogih tožb in odstranjen bi bil vzrok mnogih sovražnosti med sosedu in sosaščani.

Pogreb Josipa Zurca

Novo mesto, 8. oktobra.

Zadnja pot pokojnega Josipa Zurca Stemburja je bil pravi triumfalni sprevod. Vse mesto ga je spremljalo k večnemu počitku. Iz Ljubljane in drugod so prihiteli številni njegovi prijatelji in znanci, ki jih je imel širok Dravske banovine vse polno. Opazili smo ministra dr. Kulovca, dvornega svetnika Šukljeja, ljubljanskega podžupana Jarca in več znanih ljubljanskih političnih in gospodarskih osebnosti. Sresko poglavarstvo v Novem mestu je zastopal sreski načelnik dr. Logar in glavar Krajšek, prisotni so bili nadalje zastopniki vseh novomeških uradov, okoliški župani z občinskimi odbori. Sokol v civilu, gasilska društva v Novem mestu, Smihelu, Toplicah in v okolici, druga društva in korporacije. Vencev se je trlo.

Na smihelskem pokopališču počiva Stembur v bližini Primčeve Julije. Pri odprtem grobu sta se od njega poslovila načelnik gostilničarske zadrage v Ljubljani g. Kavčič v imenu gostilničarjev ter predsednik novomeškega društva UJU mestni učitelj Viktor Pirnat v imenu šolske mladine in učiteljstva. Pred hišo žalosti in ob grobu so mu zapeli mestni pevci pod vodstvom g. Streinerja ganljive žalostinke. Nekako ob 5. uri popoldne je mladega pokojnika in velikega rodoljuba zagrnila prst. Lahka mu zemlja in večni spomin.

Blagoslovitev palače Vzajemne zavarovalnice

Ljubljana, 8. oktobra.

Na Masarykovem trgu so po treh letih dokončali impozantno zgradbo palače Vzajemne zavarovalnice. Krasna stavba bo s svojo mogočno zunanostjo gotovo mnogo doprinesla k povzdigu lica nove Ljubljane. Stoji v neposredni bližini kolodvora na začetku najlepše ljubljanske ulice in pade vsakomur v oči, ki pride k nam. Korak mu zastane, ko mu pogled obvisi na mogočnih stebrih lepe fasade.

V torek 7. t. m. dopoldne se je vršila svečana otvoritev. Prišla je z mašo, ki jo je daroval ob 8. zjutraj predsednik kanonik Sušnik. Ob 10. uri so se zbrali številni gostje v slavnostni dvorani, ki je bila napolnjena. Prisotni so bili zastopnik banske uprave dr. Marn, ustanovnik Vzajemne zavarovalnice nadškof doktor Jeglič in ljubljanski knezoškof dr. Rožman, voditelji centrale in podružnic, uradništvo ter zastopniki delavstva, ki je gradilo palačo.

Slavje je otvoril predsednik kanonik Sušnik in podal pregled razvoja zavarovalnice od najskromnejših začetkov do sedanje visoke stopnje. Za njim je govoril stavbeni vodja palače arh. inž. Tomažič, ki je razlagal, kako je stavba nastala pod rokami domačega delavstva in izključno domačega materiala. Za njim je govoril še knezoškof dr. Rožman. V imenu banske uprave je čestital dr. Marn. Nato je nadškof dr. Jeglič ob asistenci gg. kanonikov blagoslovil nove prostore.

Ob 1. uri popoldne se je zbralo 220 gostov v veliki dvorani hotela »Union« k slavnostnemu obedu. Na galeriji je svirala godba dravske di-

Najtrpežnejša

in najbolj higijenična je aluminijasta kuhinjska posoda, katero dobiš najceneje in v največji izbiri pri tvrdki s železnino 103

STANKO FLORJANČIČ

LJUBLJANA SV. PETRA CESTA 35.

vizijske oblasti. Pri desertu je kanonik Sušnik dvignil čašo na zdravje Nj. Vel. kralja, nakar je godba zaigrala državno himno. Sledile so še številne napitnice ob lepem razpoloženju, dokler se niso, že proti večeru, gosti razšli.

Vprašanje marenberškega vodovoda

in ureditev kopalnice ter škropljenja cest so najnujnejši za našo občino.

Marenberg, 7. oktobra.

Eno najvažnejših občinskih vprašanj, ki je bo treba v kratkem rešiti, je vprašanje trškega vodovoda. Marenberški trg si je zgradil že pred vojno vodovod, kateremu pa zadnja leta stalno primanjkuje vode od zgodnje spomladi do pozne jeseni. Posebno občutno pa je to pomanjkanje v vročih poletnih mesecih, ko je voda odprta samo zjutraj in zvečer, pa še takrat največ samo 1 uro.

Občina je že razmotrivala o vprašanju vodovoda, ki postaja vsako leto aktualnejše ter je obenem najvažnejši občinski problem. V spomladu je najela občina nekega podjetnika, ki je kopal ob Dravi vodnjak, da bi tako dobili podtalno vodo Drave, katero bi pa morali še filtrirati, da bi bila uporabna za prebivalce, kajti, če bi vode ne čistili, je treba še posebnega vodovoda za nečisto dravsko vodo.

Toda delo ni uspelo, ker so delavci globoko v jami naleteli v živo skalo ter so z delom morali prenehati.

Kakor pa se sliši, bo občina ponovno ponovila poizkus, to pa zato, ker po zadnjem ljudu, ki so pregledali izvirke na obronkih Kozjaka, ti ne zadostujejo, da bi dovajali trščim prebivalcem zadostno množino vode.

Če se občinski odbor odloči za dravsko vodo naj ima predvsem pred očmi to, da reši z vprašanjem vodovoda tudi vprašanje škropljenja ceste in pa kopalnice.

Marenberg leži ob glavni cesti, ki veže Maribor z Dravogradom. Dan na dan drvi po tej cesti na stotine avtomobilov in motorjev, ki dvigujejo ves dan in vso noč neznozen prah po trgu, tako, da prebivalci podnevi sploh ne morejo prežrati svojih stanovanj.

Vsled tega bi bilo nujno škropljenje ceste, kar pa je v sedanjih razmerah nemogoče, ker primanjkuje vode še za druge važnejše potrebe. Kako pa, če nastane v trgu požar? Hidranti vodovoda so sicer ob cesti, da bi se lahko gasilo, toda vode bo pri sedanjih razmerah hitro zmanjkalo.

To je gotovo najvažnejši problem in z ozirom na to je treba hitre rešitve. Pa tudi kopalnica bi bila trgu zelo potrebna, ker je Drava precej oddaljena, skrajno nevarna in vedno zelo hladna — tako, da je kopanje v njej vedno nevarno. Kopalnica v Marenbergu bi se gotovo v par letih rentirala.

To so problemi, ki jih bo morala občina v najbližji bodočnosti reševati. Toda reši jih naj ugodno, ker so življenske važnosti za vse prebivalce našega trga.

Dolenjske Toplice

Huda nevihta. V ponedeljek 6. t. m. se je proti večeru nad Toplicami razbesnela huda nevihta. Dež je s presledki domalega padal ves dan, a proti večeru so se jeli kopičiti temni oblaki. Prišlo se je neprestano bliskati in grmeti, ušla se je huda ploha, med katero je padala precej debela toča. Ker so poljski pridelki večinoma že pospravljeni, ni naredila toča posebne škode. Največ se pozna pač le na ajdi, katera še ni požeta. Vedno deževje zelo ovira preskrbo nastilja, katerega bi si kmetovalci radi preskrbeli za zimo.

Predavanje. Preteklo nedeljo je predaval v osnovni šoli v Toplicah banov. strok. nastavljenec pri sres. ekonomu v Novem mestu o trgatvi in ravnanju z močim in vinom. Strokovnega predavanja se je udeležilo dokaj vinogradnikov, ki so z zanimanjem poslušali za vinogradnike potrebna navodila.

Gasilska vaja. Tukajšnje prostovoljno gasilno društvo je imelo zadnjo nedeljo zopet gasilsko vajo z novo motorno brizgalno. Pri tem pa se je motorika nekaj pokvarila, kar bo potreba pač takoj popraviti. V kratkem se bo vršil slovesen blagoslov nove brizgalne.

Materinstvo. Higijena. Kuhinja. Gospodinjstvo. Krojina priloga. — Ženski svet stane za vse leto Din 64 — in se naroči pri upravi v Ljubljani, Tavčarjeva ulica 12/II.

REPERTOAR NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI

DRAMA

Začetek ob 20. uri zvečer
Četrtek, 9. okt.: »Sen kresne noči«. Red E.
Petek, 10. okt.: zaprto.
Sobota, 11. okt.: »Kraljična Haris«, premijera Red D.
Nedelja, 12. okt.: »Mladolete«. Izven.
Ponedeljek, 13. okt.: »Sen kresne noči«. Red C
Torek, 14. okt.: zaprto.

OPERA

Začetek ob 20. uri zvečer
Četrtek, 9. okt.: »Knez Igor«. Red C.
Petek, 10. okt.: zaprto.
Sobota, 11. okt.: »Dolarska princesa«, opereta.
Ljudska predstava pri nižjih cenah. Izven.
Nedelja 12. okt.: »Evgenij Onjegin«. Gostuje gospa Zlata Gjungenac. Ljudska predstava pri nižjih cenah. Izven.

NARODNO GLEDALIŠČE V MARIBORU

Četrtek, 9. oktobra ob 20. uri: »Sveti plamen« Ab. C. Premijera.
Petek, 10. oktobra: zaprto.
Sobota, 11. oktobra ob 20 uri: »Škrljančkov gaj«.

Kultura

Koncert mariborske Glasbene Matice v Celju

Ze pred leti nas je mariborska Gl. M. seznanjala s svetovnimi glasbenimi deli velikega formata, z Haydnovimi Letnimi časi in z Dvořakovim Mrtvaškim ženinom. To pot se je odločil pevovodja g. prof. Vasilij Mirk za grandiozno skladbo a cappella, namreč za Aleks. Grečninovo Dementstvennaja liturgijo, ki nam odvarja vpogled v pri nas še tako malo znano rusko cerkveno glasbo, ki se je preko Bizanca tako samosvoje in mogočno razvijala na ruskih tleh. Skladba, sestojeca iz 11 delov, nas zadržuje po svoji velikopoteznosti, notranji sili in globlini. Nenavadi melodični okreti, presenetljive modulacije in zaključki so za naša bolj severno in zapadno orientirana ušesa nekaj povsem novega. Skladatelj operira z vsemi sredstvi, da skladba navzlic svoji dolgotni ne utrjuje. Daljše solistične partije, katere spremlja zbor v učinkovitih kontrapunktičnih dimisijah ali v širokih harmonijah, basi ostinati, ležeči toni, razne grupacije glasov — vse to dela skladbo silno zanimivo. In to pesniško, globoko verno besedilo. Zbor 70 pevcev in pevk je delo prav dobro, mestoma odlično izvajal. Zlasti se je uveljavila Trosveta pesem, Kerubska pesem in Pričasten. Zelen bi si v zboru še izdatnejših

Dnevne vesti

— **Učni program za učiteljske šole.** V zmislu člena 15. in 90. zakona o učiteljskih in do končne sestave učnega načrta in programa za učiteljske šole je minister prosvete predpisal za šolsko leto 1930/31 začasni učni načrtni program. V prvem, drugem in tretjem razredu ostane v veljavi dosedanj učni načrt. V četrtem in petem pa bodo poučevali: Psihologijo, občo pedagogiko, zgodovino pedagogike, šolsko delo, filozofijo, šolsko organizacijo, upravo, narodno gospodarstvo, osnove sociologije, srbsko-hrvatsko-slovenski jezik, tuje žive jezike, občo in narodno zgodovino, zemljepis, prirodopis, matematiko, higijeno, poljedelstvo, gospodinjstvo, risanje, petje, glasbo, ročna dela in telovadbo. Skupno 33 ur tedensko v četrtem razredu in 31 ur v 5. razredu. V slovenskih učiteljskih se bo učila srbohrvaščina eno uro tedensko. Gradivo prvega, drugega in tretjega razreda je treba predelati v teku šolskega leta 1930/31. Pri pouku naj se pazi na popolno obvladovanje gradiva, pri čemer je treba vpoštevati, da je bil šolski pouk na učiteljskih podaljšan za eno leto in da imajo za to učenci priliko obdelati gradivo enega leta v prihodnjem razredu. Podrobnosti učnega načrta za četrtni in peti razred učiteljske se prav obširne in jih bo zato ministrstvo prosvete izdalo v posebni knjižici.

— **Učni načrt za srednje šole.** Minister prosvete je na podlagi zakona o srednjih šolah predpisal učni načrt za realne gimnazije, realke in klasične gimnazije od prvega do osmega razreda. Po tem učnem načrtu bo odslej v srednjih šolah trideset tedenskih ur v teh-le predmetih: V realnih gimnazijah: veronauk, srbsko-hrvatsko-slovenski jezik, francoščina, nemščina, latinščina, zgodovina, zemljepis, prirodopis, fizika, kemija, matematika, higijena, temelji filozofije, risanje, pisanje, petje, telovadba in ročna dela. V realkah: veronauk, srbsko-hrvatsko-slovenski jezik, nemščina, zgodovina, francoščina, zemljepis, prirodopis, fizika, matematika, opisna geometrija, higijena, umetnost, risanje, pisanje, petje, telovadba in ročna dela. V klasičnih gimnazijah: veronauk, srbsko-hrvatsko-slovenski jezik, francoščina, latinščina, grščina, zgodovina, zemljepis, prirodopis, fizika, kemija, matematika, higijena, umetnost, osnove filozofije, risanje, petje in telovadba. V šolah s slovenskim učnim jezikom odpade pisanje, a mesto tega je v prvem do četrtem razredu dve uri na teden srbohrvaščina.

— **Jugoslovanska gasilska zveza Ljubljana** objavlja: Na podlagi soglasnega sklepa starešinske seje z dne 4. oktobra t. l. preneha s tem dnem delovanje »Kongresnega odbora« JGZ Ljubljana in vseh njegovih odsekov, ker je ta dan zaključil »Finančni odsek« svoje račune. Odslej sprejema vse zadevne dopise, nanašajoče se na bivši »Kongresni odbor«, predsedstvo Jugoslovanske gasilske zveze Ljubljana.

— **Največji turistični parnik Jugosl. Lloyd.** V Beograd je prispel glavni ravnatelj Jugosl. Lloydja g. Božo Banac, da se zahvali Nj. Vel. kralju, ker je dovolil, da bo nosil novi parnik ime »Kraljica Marija«. »Kraljica Marija« bo naš največji in najlepši parnik in bo oskrboval samo turistični promet na Jadranu. Vozni red je že izdelan. Voziti bo začel 2. marca 1931. Izhodna luka mu bo Sušak. Vozil bo ob naši obali do Pireja. Parobrod bo imel samo I. razred s ceno 8600 Din. Te dni bo Lloyd prevzel parnik in ga bo pripravil za naš promet. Slovesno krščenje se bo vršilo v drugi polovici februarja.

— **Planinci, obiskujte se Golico!** Spodnja koča na Golici je še odprta do vključno 15. t. m. in bo oskrbovana še nadalje ob lepem vremenu ob nedeljah in praznikih in dnevih pred nedeljami in prazniki.

— **Enomesečni pletarski tečaj.** Uprava bano-vinske kmetijske šole v Rakičanu pri Murski Soboti priredi enomesečni pletarski tečaj za kmetovalce sreza Murska Sobotina in Dolenja Len-dava. Tečaj prične 10. novembra t. l. točno ob 8. uri. Tečaj bo trajal najmanj mesec dni, po potrebi bo uprava tečaj podaljšala. Število tečajnikov je omejeno. Sprejeti bo 20 tečajnikov. Tečajniki se morajo vzdrževati ob lastnem strošku. Marljive tečajnike bo uprava primerno nagradila. Zanimanci, toda le oni, ki nameravajo tečaj stalno obiskovati, naj se prijavijo pisмено ali ustmeno najdalje do 1. novembra t. l. Poznejše prijave se ne bodo upoštevale. Sprejeti bodo obveščeni pisмено. Istočasno bo uprava priredila vsak drugi večer tekmo enega meseca dveurni večerni tečaj za one zanimance v neposredni bližini šole, ki so po dnevi zaposleni. Tudi ti zanimanci naj se javijo do 1. novembra ustmeno v pisarni kmetijske šole.

— **Potres v Sarajevu.** V torek zjutraj okrog 1 ure so občutili v Sarajevu in v bližnji okolici potres, ki je trajal več sekund, s 3 do 4 močnejšimi sunki. Večina Sarajevčanov se je zbudila. Seizmološki aparati v Sarajevu so zabeležili potres, ki je trajal 40 sekund. Dolžina amplitude je bila 5 cm. Potres je bil tektonske narave in samo lokalni.

— **Silna nevihta v Sisku.** V ponedeljek popoldne je besnela v Sisku silna nevihta. V sled silnega naliva so bile vse ulice poplavljene. Strela je udarila v veliko skladišče trgovcev Reis & Hirschler, kjer se je vnelo seno in so morali nastopiti ognjegasci.

— **Rodbinska tragedija.** Okrožno sodišče v Bihaću je obsodilo kmeta Suljo Beganovića na 14 let ječe, ker je na živinski način z nožem zaklal svojo ženo, ki ga je varala.

— **Iz zaporov v Subotici** je bil 7. t. m. izpuščen proti kavciji 150.000 Din občinski zdravnik iz Bajmoka dr. Bela Matjakovski. Gotovo je

še v spominu, da je bil približno pred mesecem aretiran, ker je umrla neka služkinja, kateri je odpravil plod. V zvezi s tem dogodkom, ki je vzbudil veliko pozornost, je izvršil samomor ugodni subotički kirurg in lastnik sanatorija dr. Imbre Wilhelm.

— **Volna, lomaž, nogavice in pletenine** v veliki izbiri pri Karlu Prelogu, Ljubljana, Zidovska ulica 4 in Stari trg 12. —166

— **Zagonetni klci na pomoč pri mostu na Sušaku.** V ponedeljek je tudi na Sušaku ves popoldan in večer lilo. Ko so okrog 11 $\frac{1}{2}$ ure ugasile vse luči, so se zaslišali v bližini mosta, ki vodi na Reko, na italijanski strani obupni klci na pomoč. Očividno se je nekdo utapjal v »mrtvem kanalu«. Italijanska straža, ki je odšla na lice mesta, je s pomočjo ognjegascv preiskala vse, vendar ni mogla najti nič drugega kakor klobuk v vodi. Kdo je bil nesrečnik, se ne ve in tudi ni bilo mogoče dognati ali gre za samomor ali pa nesrečo. Tudi trupla še niso našli.

— **Nepreviden kolesar.** V torek popoldne se je neznan kolesar na oglu Meljske ceste in Plinarniške ulice zaletel v go. Ano Dolenčev in jo vrgel s kolesa na pločnik, da se je občutno poškodovala po obeh nogah in jo je moral mož z motornim kolesom s prikolico prepeljati domov.

— **Vreme.** Barometer se je začel zopet dvigati. V Ljubljani je kazal zjutraj ob 7. uri 764. Relativna vlaga je še vedno velika, tako v Ljubljani 92, v Mariboru 90, v Zagrebu 90 in v Beogradu 90. Megla je bila večeraj največja v Ljubljani (10), v Mariboru 5, drugod pa od 0 do 7. Deževalo je samo v Zagrebu. Padavine znašajo tu 3-2 mm. Najvišja temperatura je bila v Ljubljani 16-2, najnižja pa 4-2. V Mariboru je bila najnižja temperatura 1-0 stopinj C.

Ljubljana

Četrtek, dne 9. oktobra 1930., Dionizij. Pravo-slavljeni: dne 26. septembra, Svetina.

Nočno službo imajo lekarne Leustek na Resljevi cesti, Bohinec na Rimski cesti in Kmet na Dr. ajski cesti.

■ **Komorni koncert čelista Pavla Grümmerja** in pianista Aleksandra Čerepnina, ki se je imel vršiti v petek, dne 10. t. m. je preložen na petek 17. t. m. Prosimo, da veleneceno občinstvo to upošteva. Vstopnice, ki so bile kupljene za petek, 10. veljajo za petek 17. Program ostane isti, kakor je bil že naznanjen.

■ **Ljubljanske pevce prosimo,** da pridejo danes v četrtek k vaji moškega zbora, jutri v petek pa k vaji mešanega zbora v dvorano Glasbene Matice obakrat ob 20. uri.

■ **Svojo 60letnico** je obhajal te dni znani gostilničar g. Franc Zupančič, lastnik slovečega vinotoča pri »Blagaju« nasproti šentjakebske cerkve. Stalni gostje so g. Zupančiču priredili lep spominski večer, ki je potekel v najlepšem razpoloženju.

■ **Plesni odsek Atene** naznanja, da se otvorijo v beli dvorani Uniona z današnjim dnem, četrtek 9. t. m. otroški in naraščajski ritmični tečaji in plesni tečaj za naraščaj (samo deklice). Istočasno se sprejemajo novi prihlasi od 16. do 20. ure. 568

■ **Lahek potresni sunek** v Ljubljani. Meteorološki zavod nam sporoča, da so seizmografi na univerzi zaznamovali v noči od toka na sredo lahek potresni sunek ob 23. uri 28 minut in 2 sek.

■ **Drevi pri Ražmu** sveže morske ribe in zajec.

■ **Glas iz občinstva.** Razveseljivo je, da se v Ljubljani grade hiše že na najmodernejši način, da se kar vidi, kako hiše rastejo. Manj razveseljivo pa je, da se pri tem dostikrat povzroča ropot, ki je čisto nepotreben. Tako mislimo, da ni nobene ovire, da bi se mesto silno ropotajočega bencinskega motorja vršil pogon s pomočjo električnega stroja. Delo bi se prav tako izvršilo, samo ljudje, ki stanujejo okoli novih stavb, bi ne trpeli od ropota. Ali se to ne bi moglo izvesti?

■ **Prodaja prašičjega mesa.** V mestni klavniči ljubljanski se bo v četrtek dne 9. t. m. ob 15. uri na prosti stojnici prodajalo prašičje meso.

Maribor

■ **Načelnica tukajšnjega dečjega dispanzerja** zdravnica dr. Valerija Valjavčeva, se je vrnila s svojega študijskega potovanja v Parizu in je nastopila službo.

■ **Gostovanje Djuke Trbuhoviča** v Zagrebu. G. Djuke Trbuhovič, bivši prvak beograjske opere in sedanj režiser in tenorist našega gledališča, bo v letošnji sezoni absolviral vrsto gostovanj v Narodnem kazališču v Zagrebu. Njegovo prvo gostovanje bo v torek 14. t. m. v opereti »Cirkuška princesa«

■ **Nova slovenska drama.** Pisatelj dr. Ivan Dornik je napisal trodejanko »Juta«, ki nam predločuje zgodovinske dogodke o priliki ustoličenja zadnjega koroškega vojvode Otona Habsburškega. Krstna predstava, posvečena 10 obletnici koroškega plebiscita, bo v petek 17. t. m. v Narodnem gledališču.

■ **Vesoljni potop.** Znanstveniki si še danes niso edini o skrivnostni vesoljnega potopa, filmska režija pa je iz nič ustvarila veličastni zvočni film »Noetova barka«, katerega bo od 11. do 17. t. m. predvajala v kinu »Union« tukajšnja prosvetna zveza. Film je stal 112.000.000 Din.

■ **Poziv peyskim zborom.** Jutri ob 20. uri bo v prostorih Glasbene Matice skupna vaja vseh moških pevskih zborov iz Maribora in bližnje okolice. Note za pesem »Lepa naša domovina« naj prinesejo vsi seboj.

■ **Tombola protituberkulozne lige,** ki je bila določena na 12. t. m., je zaradi tehničnih težav preložena na poznejši čas.

■ **Pritožba v procesu** proti pisatelju Kreftu in tovarišem. Državni tožitelj je vložil pritožbo zoper sodbo v procesu proti pisatelju Bratku Kreftu zaradi preizkise kazni. Prav tako se je pritožil tudi radi oprostitve soobtožencev ravnatelja Josipa Ošlaka in odgovornega urednika »Delavske politike« Viktorja Erzena. O zadevi bo sedaj še odločalo višje deželno sodišče v Ljubljani.

■ **Zaposlitev odpuščenih delavcev.** Tovarna za dušik v Rušah je te dni sprejela zopet večino delavcev, ki so bili nedavno odpušteni.

■ **Zagoneten napad.** V ponedeljek je neznanec o belem dnevu napadel na cesti med Gornjo Kungoto in Sv. Jurijem ob Pesnici 26letnega posestniškega sina Josipa Pukšiča in ga dvakrat zabodel z nožem. Pukšiča so spremili v tukajšnjo bolnico.

■ **Miren dan.** Torek je bil eden izmed najbolj mirnih dni v Mariboru. Policija je aretirala samo nekega moškega zaradi poptepstva. Prijav pa je prejela tudi samo 6, eno radi karambola, eno radi prestopka proti pasjemu zaporu, eno radi vožnje brez luči in tri radi prestopkov proti predpisom za avtomobile.

■ **Tlakovanje Kopališke ulice.** Dela pri tlakovanju Kopališke ulice naglo napredujejo. Ulica bo s tlakom iz granitnih kock dobila docela drugo lice in bo postala glavna zveza med Aleksandrovo cesto in Glavnim trgom.

■ **Ribi trg.** Na večeršnjem ribjem trgu so bile samo sardele, ki so se prodajale po 18 Din kilogram.

■ **V prisilno delavnico.** Te dni je policija zopet aretirala trgovskega potnika Zorka Lihtenekerja, ki je znan radi nešteti sleparij. Lihteneker bo kot nepopolnilevec oddan v prisilno delavnico.

■ **Se en karambol.** V torek popoldne je privozil trgovec Ludvik Pinter iz Selnice ob Dravi s svojim avtomobilom po Ruški cesti na Kralja Petra trg, kjer mu je prišel nenadoma nasproti neznanec z ročnim vozičkom, kateremu se ni mogel ogniti in je zavozil vanj. Pri tem se je avto poškodoval in je nastala škoda krog 600 dinarjev. Na policijo so ugotovili, da je nezgoda zakrivil nek 17letni gluhomem in slabomni mladenič, ki je v oskrbi mestne občine, pa njegova identiteta še ni ugotovljena, kar je šele nedavno prišel od neznanokod v mesto.

■ **Nezgoda v delavnici.** V delavnici državnih železnic je večeraj padel 42letnemu kovaču Josipu Gašperiču na glavo kos železa in ga tako težko ranil, da je moral v bolnico.

■ **Nezgoda v Slovenji vasi.** V Slovenji vasi na Dravskem polju je v torek padel 27letni Anton Vazerič tako nesrečno, da si je razbil glavo. Rešilni avto ga je prepeljal v tukajšnjo bolnico.

Gelje

■ **Odkritje spomenika pok. učitelju Antonu Zdošku** bo v soboto 11. t. m. Zbirališče pri cerkvi sv. Duha, kjer bo ob 7.30 maša zadušnica.

■ **Davčna uprava** objavlja, da je dostavila davkoplačevalcem opozorilne položnice za 3. četrtletje oziroma 1 polletje zemljarine.

■ **Dve mavrici** hkrati sta se pojavili na nebu po nevihti v torek popoldne. Obenem se je dvigal rdeč oblak, kot da bi v njem kaj gorelo. Ljudje so iz hiš hiteli na ulice gledat ta redek prirodni pojav.

■ **Smrtna kosa.** V javni bolnici je umrla 7. t. m. 42-letna Cecilija Belina, žena kovača iz Zreč. — Na Jožefovem hribu je umrl 7. t. m. čekostavec Francu Margesiču sinček Franc, star 21 mesecev.

■ **Borza dela v Celju** potrebuje 3 konjske hlapce, 1 hlapca za gov. živino, 3 poljske delavce, 2 kamnoseka, 1 kamnobrašča, 1 pečarja, 1 lončarja, 1 kovača, 2 mizarja, 2 kolarja, 2 sodarja, 1 žagarja, 8 čevljarjev, 1 krojača, 1 prodajalca slaščic, 2 raznašalca kruha, 1 strojnika, 12 vajencev, za Francijo 50 rudarjev, 3 kmečke gospodinj, 26 kmečkih dekel, 1 pletilko, 1 gostil. kuharico, 2 navadni delavki, 2 sobarici, 1 postrežnico, 3 varuhinje, 4 vajenke.

■ **Požar na Ljubčini.** V torek zjutraj je nenadoma začela goreti hiša posestnika Goriška p. d. Mastnaka na Ljubčini. Zgorelo je vse pohištvo, gospodarski stroji in krma, le živino so rešili. Prišli so gasilci iz Gaberja, Ljubčane in Trnovelj. Škoda je velika in le delno krita z zavarovalnico. Požar je bil baje podtaknjen.

■ **Izgube.** V parku je bila izgubljena sportna čepica. — V avtobusu, ki pripelje zvečer iz Vojnice, je neki gospod pozabil svoj dežnik. Ko se je vrnil, dežnika ni bilo več.

■ **Sledovi tatvin.** Toda ne za tatovi, so se našli v veži peka g. Kača na Glavnem trgu. V torek je g. Kač na stopnicah, ki vodijo v klet, našel dve denarnici, črno in rjavo. Obe sta bili prazni in ju je tat menda vrgel tja, potem ko je izvršil svoj posel zunaj na trgu in v veži vzel iz listnice denar.

■ **Tatvina kolesa.** Ves teden ni bilo nobene tatvine koles. Pa so kolesarji le zopet šli na delo. Delavcu Pangerlu v Westnovi tovarni je izginilo kolo iz shrambe za kolesa. Kolo je črno pleskano, znamke »Ipag«, številko ima 388532.

Listnica uredništva

Maribor. Odgovorili bi Vam glede dopisništva pisмено, pa žal ne moremo prebrati Vašega podpisa.

Krško. Sporočamo Vam, da je rokopis prispel v Ljubljano pravočasno, objava se je zakasnela samo zaradi pomanjkanja prostora.

Trbovlje

Prošnja vsem naročnikom! Dasiravno izhaja dnevnik »Jugoslovan« šele 4 mesece, si je v naši dolini utrl pot med vse sloje prebivalstva. To pa ne zadošča, kajti nujna potreba je, da se »Jugoslovan« kot glasnik nove dobe čimbolj razširi med narodom ter ga prepoji z novim jugoslovanskim duhom. Zato prosimo cenjene naročnike, da kot iskreni poborniki jugoslovanske ideologije pomagajo širiti svoje glasilo med prijatelji in znanci ter s tem aktivno sodelujejo pri izgradnji novih, granitnih temeljev naše ujedinjene Jugoslavije. Vsak iskren Jugoslovan naj ne bo le naročnik »Jugoslovana«, marveč naj bo tudi agitator in propagator novih idej, inavguriranih v najvišjih manifestih z dne 6. januarja in 3. oktobra 1929 ter kasnejših deklaracij kraljevske vlade. Prepričani smo, da bo vsak naročnik našo prošnjo pravilno razumel ter si prizadeval, da pridobi »Jugoslovana« vsaj enega naročnika in s tem novega člana jugoslovanski narodni miselnosti.

Gradbeno gibanje. Avtopodjetnik g. Zemljan si gradi nad svojo garažo, ki je zgrajena iz železobetona, stanovanjske lokale. Poslopje bo potem sličilo onemu avtopodjetnika g. Kačnika, ki si je letos na isti način zgradil nad avtogarazo lepo stanovanje. — Radi premogovne krize je še vedno nedovršenih več velikih 18 družinskih stanovanjskih hiš na Tereziji, kar bi sicer precej omililo občutno pomanjkanje stanovanj v rudniškem revirju.

Bled

Premestitve. Z odlokom banske uprave, prosvetni oddelek v Ljubljani, je bila te dni premeščena s tukajšnje osnovne šole učiteljica gospodična Terezija Šlibar v Gorje pri Bledu, kjer je zasedla mesto pred kratkim umrle učiteljice gdč. Terezije Jalnove. Na blejsko šolo pa je premeščena učiteljica gdč. Minka Kalinova, ki je prišla iz Litije ob Savi, kjer je poučevala že nad 20 let.

Novi gosti. Dne 6. t. m. je prišla z večernim brzovlakom zopet skupina tujcev, broječa nad 80 oseb. S postaje Lesce-Bled so jih pripeljali avtomobili do Park Hotela, kjer jim je direkcija priredila pozdravni večer. Tujci so prišli v okrilju potovalne družbe iz Nemčije ter ostanejo, kakor zatrjujejo, do nedelje na Bledu. Želimo jim čim ugodnejše počitnice.

Toča. Danes okoli tretje ure popoldne so se pripodili s Karavank temni oblaki, spremljani s pogostimi bliski in gromi. Med nalivom je nekaj časa padala precej debela toča, ki pa ni napravila posebne škode.

Kamnik

Petrovičovo dramo »Mrak« so nam diletanti društva »Kamnik« podali prav dobro in bi jo gotovo še boljše, ako bi občinstvo pokazalo več zanimanja za prireditev. Kamničani se le preradi izogibajo iger, kakršnih so najbolj potrebni.

Novotršni jez. Jez, ki je bil zgrajen za varstvo novotrškega mosta, je Bistrica v zadnjih nalivih na desni strani močno izpodjedla in je nujno potreben popravila, sicer ga bo prvi večji naliv še občutneje poškodoval in povečal stroške.

Cerkveni koncert. Za veliki cerkveni koncert, ki se vrši v nedeljo 12. t. m. v dekanijijski cerkvi, vlada v Kamniku veliko zanimanje. Na koncertu sodelujejo: Pevski zbor »Gorenjci«, pod vodstvom akademika g. Cerarja, orkester društva »Kamnik«, pod vodstvom g. J. Heybala in fr. Kanizij Fricelj (orgle). Ker je prireditel svrgo cerkvena, ni vstopnine, pač pa so se ob raznašanju vspevov pobirali prostovoljni prispevki za potrebno prenove velikega oltarja v župno-dekanijski cerkvi.

Rakek

Javna dražba. Direkcija za brzojav in telegraf bo dne 23. oktobra oddajala na javni dražbi v zakup prevažanje pošte na progi Rakek—Planina za dobo enega leta s pričetkom prvega januarja 1931. Vzklicna cena je 7400 Din na leto. Dražba se bo vršila v občinskem uradu v Planini, in sicer ob 11. uri. Vsak ponudnik se pa mora zglasti že od 10. ure dalje. Položitni mora kavcijo 370 Din. Ostali pogoji so na vpogled pri županstvih in poštah, ki leže v območju te poštne vožnje.

Vrhnika

Silna nevihta. V torek ob petih popoldne je besnela silna nevihta nad Vrhniko in bližnjo okolico. Med nevihto je padala tudi toča.

Letošnja jesen in zima bo na Vrhniki, kot vse kaže, pusta in dolgočasna. Drugi kraji pišejo v svojih novicah, kako so dobro preskrbljeni, da ne zaspijo čez zimo. Sokol ne bo mogel nastopiti tako uspešno kot je nastopal prejšnja leta, ker nima odra. Baje pa pripravljajo vrhniška prosveta Leskovčeva drama »Dva bregova«. Igral pa bo tako kot prejšnje leto kino v Rok. domu, ki pa je žal omejen le na gotove filme. O plesni šoli, ki je lani ob takem času že začela, pa ni letos ne duha, ne sluha.

Formularji za popis zgradarine se dobe v glavni trafiki. Ti se morajo do konca tega tedna izročiti na občini.

Cankarjev odbor je poskrbel za lično železno ograjo pri Cankarjevem spomeniku, saj je bila že zdavnaj potrebna.

Inventurno prodajo koles in šivalnih strojev je priredil mehanik A. Kogoj po zelo znižanih cenah. Trajala bo do 12. t. m.

»Jugoslovan« počasi pa gotovo prodira tudi pri nas. Vrhniki, zahtevajte najcenejši dnevnik v vseh javnih lokalih, tako gostilnah kot brivnicah! Dolžnost javnih lokalov je, da pomagajo s tem dnevnikom ustvarjati krepko in močno Jugoslavijo.

Zagorje

Pomotoma smo večerj poročali, da je daroval g. Hriberšek od 3000 Din, ki jih je zadel v tomboli, Sokolskemu domu 100 Din; naknadno doznavamo, da je daroval Sokolskemu domu 300 dinarjev, a 1000 Din je podaril svojem asistentu g. Kolterju, ki je pristojnost s srečkami g. Hriberške tomboli in kateremu je obljubil, da mu daruje 1000 Din, ako zadene glavni do-bitek. Svojo besedo je možko držal.

Dva velika čebelnjaka uničena

Zlobnež je podtknil ogenj, ki je uničil nad 20 panjev

Rakek, 7. oktobra.

V torek zjutraj okoli 5. ure je vse tukajšnje prebivalce zbudil iz sladkega in globokega spanja gasilski rog, ki je naznanjal, da nekje v bližini gori. Med tem so se že čuli kliči: »Gori!« in »Na pomoč!« Preplašene prebivalce je pomirila nekoliko vest, da gori čebelnjak na šolskem vrtu in da hiše niso v nevarnosti.

Ko je čebelnjak že dogoreval, se je nenadoma posvetilo izven Rakeka pri koncu lesnih skladišč. Gasilci, ki so z uspehom gasili prvi požar, so takoj odhiteli k drugemu čebelnjaku v plamenih. Z brzgalno pa niso mogli gasiti, ker je hidrant preveč oddaljen od tega mesta.

Začeli so reševati čebele in res se jim je posrečilo, da so potegnili iz čebelnjaka nekaj panjev. Mnogo praznih in polnih panjev je pa zgorelo.

V prvem čebelnjaku je pogorelo nad 20 panjev, ki so bili polni medu in čebel.

Ogenj je bil najbrž podtaknjen. G. Cascio Vid, ki je bil lastnik uničenih čebelnjakov, trpi nad 50 tisoč Din škode. Orožniki z vso vnašo iščejo požigalca.

Dva kosmatinca z mladiči je srečal

Kako so medvedki zašli med podturnske otroke

Dol. Toplice, 7. oktobra.

V topliško okolico se je priteplo od nekega nekaj medvedov. Pred nekaj dnevi jih je srečal zidar Garbeis, ko je šel po svojih opravkih po gozdu. Od daleč je čul neko mrmranje in misleč, da so pred njim ljudje, je pospešil korak, da bi šel dalje z družbo. A godrnjanje je bilo čimdalje glasnejše, ki se je od njega oddaljevalo. Ker je vsled tega še nekoliko pohitel, je kmalu zagledal nedaleč od sebe dva stara medveda z mladiči. Preplašen nad nenavadnim srečanjem, se je hitro vrnil ter razglasil novice po okolici. Mogoče je, da je v strahu videl več, vendar je gotovo, da se po topliških in njim sosednjih gozdovih že nekaj dni sprehaja medved, kar kažejo sledovi, ki segajo do neposredne okolice Toplice oziroma topliškega polja.

V kočevskih gozdovih je medved navadna prikazen, ki pride večkrat prav v bližino človeških bivališč. Tako na pr. so preteklo leto nabirali otroci iz Podturna pri Toplicah nad vasjo po drevju lim kot krmo za prašiče. Nenadoma zapazijo pod seboj mlade medvedke. Otroci so mislili, da so to mlade lisice. Splezajo z drevja ter začno ogledovati male živalice, kar se prikaže nedaleč izza grmovja mrmrajoča starka. Otroci so jo hitro popihali vsi prestrašeni in bledi domov, kjer so v strahu pripovedovali o nenavadni prikazni. Ko so se nekoliko pozneje odrasli odpravili pogledat za medvedko, seveda oboroženi s sekirami, je že niso našli več. Tako bo najbrže tudi kosmatinec kmalu izginil iz tukajšnjih gozdov ter se preselil v svoje varnejše kraljestvo.

Iz kriminalnega predala

Konj ga je brenil

Pekovski pomočnik Krafter Josip se je peljal 7. t. m. dopoldne s kolesom po Prešernovi ulici. Padel je s kolesa v bližini konja, ki je bil vprežen v voz in je stal na ulici brez nadzorstva, kjer ga je pustil kočijaž Malovrh Josip. Konj se je splašil in brenil Krafterja v glavo. Krafter je moral v bolnico.

Konj podrl dva kolesarja

Brata Ivan in Josip Pipan sta se peljala 5. t. m. popoldne s kolesi po državni cesti skozi Skaručino. Ko sta privozila mimo hiše posestnice Zgajnar Frančiške, je pridirjal s travnika poleg hiše na cesto konj in podrl oba na tla. Konj se je pasel na travniku, kjer so ga podili otroci sem in tja. Obja sta se lažje poškodovala na nogah. Na policiji sta prijavila nesrečo in zahtevala odškodnino za raztrgano obleko, Ivan 1200 Din, Josip pa 1250 Din ter za kolesa 60 Din in 100 Din. Nadalje pa tudi za 33 pobitih jajc in zmečkano košaro gob, ki jih je imel Ivan na kolesu.

Tatvina površnika

Brivec Franchetti Vili je prijavil na policiji, da mu je bil 30. 9. ukraden površnik vreden 2000 Din iz predsobe v hiši Subičeva ul. št. 15 v pritiščju.

Kovčeg je izginil

Šteparica Kržan Neža iz Globokega, ki je nastavljena pri Krisperju, se je selila 5. t. m. iz Most v Frankopansko ulico št. 11. Ko je spravila stvari v novo stanovanje, je morala na žalost ugotoviti, da ji manjka usnjat kovčeg, v katerem je bilo razno perilo v vrednosti 1000 Din. Najbrž je bil kovčeg ukraden medtem, ko je stal voz nekaj časa brez nadzorstva pred hišo. Mogoče je pa tudi, da je padel med vožnjo z voza. Kržanova obljublja najditelju kovčega 500 Din nagrade.

Prijave

Zaradi raznih prestopkov je bilo prijavljeno veliko število oseb, in sicer zaradi kaljenja nočnega miru 2, izgrede 2, nedostojno vedenje 3, beračenje 1, sviranje brez dovoljenja 2, prodajanje nemoralnih razglednic 1, kršitev obrtnege reda 1, kršitev predpisa o odpiranju in zapiranju trgovin 1, kršitev avtopredpisov 8, kršitev cestnopolijskega reda 6.

Gorenjska - naša Švica

Pri Begunjah je bil letos na oddihu naš zunanji minister dr. Marinković - Visoki obiski

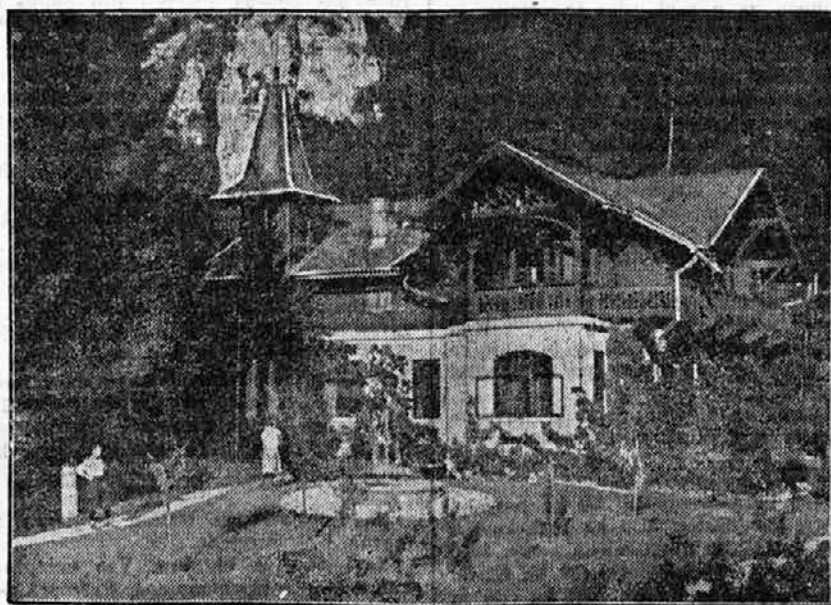
Begunje, 7. oktobra.

Bogata slikovitost tal, preprežena tja od Radovljice dalje s prekrasno panoramo holmov, gričev, trat in logov, vzpenjajočih se kot neme straže gorskih velikani Karavank in Julijskih Alp; plodna polja s pisanimi travniki in srebrnimi potoki, žuborečimi iz tajnih šum, združeni v prelepo harmonijo stvarstva z ugodno

slovanski zunanji minister dr. Voja Marinković s svojimi, malone preko vsega poletja.

Naša slika nam predstavlja miren dom, ki človeka oživi, okrepi in mu daje novih moči in sil za dneve dela.

Z naselitvijo visokega gosta, so bile seveda Begunje deležne mnogih izrednih obiskov. Prijazno naselje je imelo opetovano priliko, po-

klimo, so ustvarili, da postaja gorenjska zemlja ime mednarodnega slovesa.

Ne le Bled, ves prostrani svet okoliške solnčne ravni oživi v poletnih mesecih, tja do pozne jeseni.

Tudi Begunje, ki so si postavile svoj dom malone tik opasno grozečih skalnih čeri so imele letos dokaj, da mnogo najodličnejših gostov v svoji sredi. Tam, kjer se lomi cesta v pokojne spomine slave rodu Lambergov in prehaja v drugo stran proti Trzliču je domoval letos jugo-

zdraviti v svoji sredi Nj. Vel. kralja Aleksandra, ministrskega predsednika Pero Živkovića, mnoge člane vlade, diplomatskega zbora in razne druge odlične osebnosti.

Tihotno bivališče, vila, ki je v ostalem last trgovske hiše g. Vinka Savnika iz Radovljice, hrani v svojih sobanah kot izrednost orla raških višav, ki je bil v letih svetovne vojne plen lovecv pod Stolom.

Naša Gorenjska stopa na široko pot tujkega prometa; na pot jugoslovanske Švice.

O zagonetnem blejskem požigalcu in zločincu

Na Bledu ali v okolici živi najbrž abnormalen človek, ki požiga iz naslade vsevprek -- Napravil je že ogromno škodo -- Njegov zadnji požig

Bled, 7. oktobra.

Bled ima zadnja leta glede zagonetnih požigov pravečo zgodovino. Številni požari na Bledu in okolici so se pripetili nekako na enak način, kar da sklepati, da gre pri vseh za istega požigalca.

Zločinec ima svoje dneve

Požigi so se doslej namreč pojavili vsi v določenem časovnem razdobju ter vsi v noči od sobote na nedelje, ali pa v dnevu pred praznikom, ali na praznik. Značilno za zagonetnega požigalca je nadalje, da se poslužuje vedno najbolj rafiniranega načina pri požigu. Ali polije hišo in gospodarsko poslopje s petrolejem in nato prižge, ali pa vtakne v seno gorečo svečo.

Kdo je zločinec, je še vedno zagonetka

Vsa dolgotrajna in požrtvovalna prizadevanja blejskih orožnikov, da bi zločince izsledili, so bila doslej brez uspeha. Neznani zločinec vrši svoje delo nemoteno naprej. Požiga in uničuje s svojo zločinsko roko imetje Blejčanov. Loti se zdaj kake stare bajte, potem pa lepega gospodarskega poslopja in ga zažge s pridelki in stroji vred. Vse pa vedno kaže, da je požigalec vedno isti in da požiga kar v seriji.

Patološki tip

Čemu požiga in kakšne koristi ima od tega, je težko povedati. Če bi uničeval stare bajte, bi človek mislil, da hoče, da se Bled olepša in da dobi nove hiše, toda ne prizanese tudi najlepšim in najmodernejšim gospodarskim poslopjem.

Lani je vpepelil posestniku in graščaku gospodu Kendi gospodarsko poslopje, hlev in vse poljedelske stroje in mu je napravil ogromno škodo.

Še najbolj verjetno se zdi, da je zločinec ego-centričen patološki človek, ki požiga iz naslade in užitka. Domačini mu nikakor ne morejo do živga. Lani so začeli stražiti svoje domove. Prečuli so cele noči in trepetali od strahu pred požarom.

Ker od velike noči ni gorelo na Bledu, so se domačini nekoliko pomirili in prenehali s stražo ponoči. Zdaj se je pa zločinec zopet pojavil in izbral to priliko ter zopet začel svoje zločinsko delo.

Zrimčev skedenj in hlev v plamenih

Preteklo nedeljo, ko so petlini oznanjali novo jutro, ko so se vračali zakasneli fantje proti domu v Grad, so zagledali skozi zelene kostanje gost valeč se dim in švigajoč plamen, ki se je že visoko spenjal v nebo ter razsvetljeval sosedne hiše. Hitro so stekli proti omenjenemu mestu ter jeli klicati gospodarja gospoda Zrimca, ki ima v Gradu znano gostilno in mesarijo. V največji naglici je vstal gospodar, ki je v nesreči zagledal, da gori njegov skedenj in hlev, ki stoji tik hiše na dvorišču. V hlevu je imel živino, katero je hitro odprel. Plamen je švigal do hiše in tako ogražal tudi to. Sosed g. Ravnik je trobil po vasi ter klical gasilce. Medtem se je zbralo že mnogo ljudi, ki so z gasilci vred reševali, kar se je dalo rešiti. Hlev

in skedenj je požar uničil, uničil je pa tudi mnogo stolov in miz, vso otavo ter mnogo drugih stvari. Plamen je oplazil vrhna okna hiše, katera so tudi pokvarjena. G. Zrimec trpi veliko škodo, ki pa je krita kakor se zatrjuje deloma z zavarovalnino.

Ker ima zločinec gotovo v načrtu še več požigov ter ne bo prenehal z grozodejstvi, dokler ne pride v roke pravici, je priporočati vsem in vsakomur, da vestno in budno čuva svoje imetje ter zasleduje sumljive tipe ter jih javi na pristojno mesto.

Prvi sneg in led

Na planinah je zapadel zelo zgodaj letos. V notranjosti dežele ga pa doslej še ni bilo. O prvem snegu in ledu nam poročajo iz Zagorja in Krškega.

1 cm debel led

1 cm debel led se je napravil v Drenovcu pri Krškem na sodu za prevažanje grozdja nekemu vinogradniku, ki je od nedelje na ponedeljek zamakal sod za trgatve. Tako hud mraz s slano je zavladal zadnje dni. Čudno, da istočasno cveto tudi pri nas jablane, kakor smo poročali v nedeljo.

Sneg na Sv. Planini

Sv. Planina se je včeraj prvič odela z zimskim plaščem; med tem ko je v dolini deževalo in je padala vmes toča, je na višje ležečih krajih snežilo. Prvi sneg se seveda ni dolgo držal in danes ni o njem več nobenega sledu.

Poizkus samomora »Sinka debelinka

Ljubljana, 8. oktobra.

M. M., ki je v Ljubljani splošno znan pod imenom »Sinko debelinko«, se je nenadoma naveličal življenja in je sklenil, da se poslovijo od vseh zemeljskih dobrot in nadlog. Naveličan vsega, je prijel za steklenico kisline in jo nastavil na usta. Še enkrat je šla mimo njegovih duševnih očij vsa njegova življenska tragedija in kislina je začela učinkovati. »Sinka debelinka« so prepeljali v bolnico, kjer mu je bila nudena takojšnja zdravniška pomoč. Njegovo stanje je resno.

Slovenska Bistrica

Cesto Slov. Bistrica—Šmartno bodo, kakor je bilo sklenjeno na zadnji seji, temeljito popravili.

Prireditve. V nedeljo 12. t. m. priredi prostovoljno gasilno društvo v Gornji Bistrici trgatve s plesom in drugim sporedom v gostilni Verhovšek v Gornji Bistrici.

Lovski tatovi. Naši lovci se že vso kratko dobo te sezone pritožujejo nad slabim številom divjačine, posebno v revirjih okoli Črešnjave. Pred kratkim pa so bili ovađeni pri tukajšnjem sodišču trije lovski tatovi, ki gotovo ne bodo ušli zasluženi kazni.

Dne 11. oktobra priredi prosvetni odsek v dvorani okrajne hranilnice v Slov. Bistrici spominke svečanosti koroškega plebiscita. Govoril

bo g. dr. Boštjan Schaubach, mestni župan; Sodeluje tudi čitalniški orkester z nekaterimi le pimi točkami. Na sporedu je tudi petje in deklamacije.

Novi vodovod v Tinju pri Pohorju je dovršen. Vodovod bodo v nedeljo 12. t. m. ob 11. uri dopoldne slovesno blagoslovili.

V torek se je mudila v Tinju komisija z g. sreskim načelnikom Hacinom radi ogleda sobe iz katere bodo preuredili tretji razred tukajšnje osnovne šole. Preurejeno bo zaradi tega vse poslopje, da bo ustrezalo zahtevam moderne šolske higijene.

Ruše

Tukajšnje bralno društvo otvori svojo gledališko sezono v nedeljo na novem odru v Sokolskem domu z velezabavno toreadorsko burko »Svetnik«. To je prva predstava na novem odru v Sokolskem domu, kjer je našlo bralno društvo skupno z ljudsko knjižnico gostoljuben krov za svoje kulturno delovanje. Obšinstvo bo videlo ta dan celotni oder narodnega doma v Mariboru v Sokolskem domu v Rušah. Za to pridobitev morajo Ruše zahvaliti velikodušnosti mariborske posojilnice. V nedeljo bo med dejanji sviral novo sestavljeni orkester. Vstopnina je nizka.

Krško

Kino-cirkus Wertheim je v ponedeljek odšel od nas, ker baje ni imel mnogo dobička.

Davčna uprava naznanja, da zapade naplailo četrtega obroka zgradarine, pridobnine, rentnine, vojnice in dr. dne 15. novembra t. l.

Sokolstvo

Sokol I. Ljubljana-Tabor vabi vse one člane in članice, ki so bil glasom pravil sprejeti na šestmesečno poskusno dobo, da prisostvujejo zanje obveznim predavanjem, ki se bodo vršila letos v okviru društvenega vaditeljskega tečaja na Taboru (vhod z Vrhovčeve ulice), in sicer na nedelje 12. in 26. oktobra ter 2. in 9. novembra t. l., vselej dopoldne. Prvi predavanji bosta v nedeljo, dne 12. t. m. in sicer od pol 9. do 9. ure: Otvorilveni govor, od 9. do 10. ure: Sokolska ideja. Naslov in čas ostalih predavanj se bodo vselej pravočasno javili. Po preteku šestmesečne poskusne dobe bodo definitivno sprejeti in zaobljubljeni samo oni novi člani, ki bodo obiskovali predpisana predavanja. — Zdravo!

Sport

MARIBORSKI SPORT.

Tekmovanje za mladinski pokal.

Medklubski odbor LNP v Mariboru je na svoji ponedeljkovi seji izžrebal termine za odigranje tekme za mladinski pokal, in sicer:

26. oktobra na igrišču SK Železničar: SK Železničar : I. SSK Maribor;
2. novembra t. l. na igrišču I. SSK Maribor: I. SSK Maribor : SK Rapid;
9. novembra na igrišču SK Železničar: SK Železničar : SK Rapid. — SK Svoboda se tekmo vanja ne udeleži.

Medmesne tekme v Mariboru.

Dne 2. novembra t. l. se bo odigrala v Mariboru medmesna tekma Maribor : Celje; dne 9. novembra t. l. pa medmesna tekma Gradec : Maribor. Obe tekmi bosta na igrišču I. SSK Maribor.

Stanje nogometnega prvenstva v Mariboru.

I. I. SSK Maribor	2	2	0	0	16	3	4
II. SK Rapid	1	0	1	0	0	0	1
III. SK Železničar	2	1	1	0	2	4	1
IV. SK Svoboda	1	0	0	1	1	14	0

Radio

Ljubljana, četrtek, 9. oktobra: 12.00 Dnevne vesti, plošče. 13.00 Čas, plošče, borza. 17.30 Otroška ura, radio tetka. 18.00 Koncert radio orkestra. 19.00 Prof. Mirko Rupel: Srbohrvaščina. 19.30 Prenos ljubljanske opere: Knez Igor. 22.30 Časovna napoved in poročila, plošče. 23.00 Napoved programa za naslednji dan.

Ljubljana, petek, 10. oktobra: Dnevne vesti, plošče. 13.00 Čas, plošče, borza. 18.00 Koncert radio orkestra: Saksofon duet in Hawai jazz. 19.00 Prof. Lovro Sušnik: Francoščina. 19.30 Gospodinska ura gđe. Cilka Krekova. 20.00 Drago Ulaga: Sportna ura. 20.30 Pester večer. Na harmoniko igra g. Rakuša. — Ženski duet narodnih pesmi s spremljevanjem klavirja (gđe. Štefka Korenčanova in Vera Pirčeva). — Šlagerje poje g. Mariko Premič. 22.00 Časovna napoved in poročila napoved programa za naslednji dan.

Zagreb, četrtek, 9. oktobra: 12.30 Plošče. 13.30 Dnevne vesti. 17.00 Pevski koncert in koncert ruskih balalajk. 18.30 Dnevne vesti. 20.15 Kulturna in društvena poročila. 19.30 Prenos opere iz Ljubljane.

Zagreb, petek, 10. oktobra: 12.30 Plošče. 13.30 Dnevne vesti. 17.00 Popoldanski koncert zabavne glasbe. 18.30 Dnevne vesti. 20.15 Kulturna in društvena poročila. 20.30 Prenos koncerta iz Beograda. 22.20 Koncert moderne radioglasbe. 23.30 Poročila in vreme.

Beograd, četrtek, 9. oktobra: 10.30 Plošče. 12.45 Opoldanski koncert radio kvarteta. 13.30 Dnevne vesti. 17.05 Recitacije. 17.30 Koncert narodnega tria. 19.30 Francoščina. 20.00 Medicinsko predavanje. 20.30 Prenos iz Ljubljane. 22.30 Čas in dnevne vesti. 22.45 Plošče.

Beograd, petek, 10. oktobra: 10.30 Plošče. 12.45 Opoldanski koncert radio kvarteta. 13.30 Dnevne vesti. 17.05 Recitacije. 17.30 Jazz na ploščah. 19.30 Nemščina. 20.00 Narodne pesmi, poje ga. Bugarinović. 20.30 Koncert komorne ga. kvarteta. 21.30 Jugoslovanske pesmi, poje ga. Silić in g. Ertl. 22.30 Čas in dnevne vesti. 22.45 Večerni koncert radio kvarteta.

Zakon o zaščiti brinovega lesa

V torek, 7. t. m. je Nj. Vel. kralj na predlog ministra za šume in rudnike v soglasju s predsednikom ministrskega sveta predpisal in objavil zakon o zaščiti specialnega brinovega lesa za potrebe državne obrambe.

Ves brinov les, ki se nahaja v državnih, prostih ali servitutnih gozdovih, kakor tudi v gozdovih, ki spadajo v kupo-prodajne pogodbe na dolge ali kratke roke, zatem v občinskih, plemenskih in komunalnih gozdovih, in ki je po svojem značaju in tehnični sposobnosti potreben za rakoplovstvo ter za vojaško in civilno letalstvo, je izločen od redne seče in izvoza kot sredstvo državne obrambe.

Minister za šume in rudnike bo v soglasju s ministrom vojske in mornarice določil količine seče in obdelave tega signiranega, inventariziranega in evidenciranega lesa in upošteval pri tem potrebe vojaškega letalstva in potrebe rezerve, proti plačilu izračunane takse. Kalkulacija gozdnih taks za brinov les, ki se nahaja v občinskih in plemenskih gozdovih, bo v rok njihovih kvalificiranih organov, če pa teh ni, bodo to opravljali državni organi.

Podjetja in osebe, ki imajo z državo dolgoročne ali kratkoročne kupoprodajne pogodbe za sečo lesa, so dolžne na zahtevo državnih gozdnih in vojaških oblastev dovoliti sečo določene letnega kvantuma tega lesa za potrebe letalstva. Stružnice, ki s svojim tehničnim ustrojem obdelujejo ta specialni les, so dolžne na zahtevo državnih gozdnih in vojaških obla-

stev, da obdelajo določeno količino tega lesa za ceno proizvodnih stroškov. V podjetnikov dobiček spada 20 odstotkov vseh proizvodnih stroškov.

Minister za šume in rudnike sme po dobavi potrebnih količin za rakoplovstvo in s predhodnim sporazumom z ministrom za vojsko in mornarico dovoliti sečo in izvoz tega lesa v določenih odstotkih za vsako leto posebej, vendar le tako, da je s inventariziranim in evidenciranim stanjem zajamčena trajna dobava tega lesa v določenih letnih količinah za vojaško letalstvo. Ves brinov les, ki ga večaki proglase za nesposobnega za aeroplansko industrijo, je lastnikom v prosto uporabo.

Kdor bo prijet pri seči kakor tudi oni, ki mu v njegovi stružnici najdejo vtihotapljeni les, se kaznuje s petkratno kaznijo in z globo v znesku 500 Din ali z enim mesecem zaporu za vsako steblo. Vrh tega se mu odvzame zaplenjeni les. V ponovnem primeru izgubi lastnik gozda pravico dela v stružnici in se kaznuje z zaporom od 3 do 6 mesecev.

Lastnik podjetja ali stružnice, ki odkloni čl. 3 tega zakona, izgubi pravico do dela v kraljevini Jugoslaviji.

Za izvršitev tega zakona, kakor tudi o drobnostih seče, obdelave, nege in obnove tega lesa bo predpisal minister za šume in rudnike pravilnik v roku treh mesecev po uveljavitvi tega zakona.

Ta zakon stopi v veljavo in dobi obvezno moč z razglasitvijo v »Službenih novinah«.

Gospodarske vesti

× **Novi trgovinski atašaji.** Ministrstvo trgovine in industrije bo že v najkrajšem času imenovalo večje število novih trgovinskih atašajev pri raznih naših poslaništvih v inozemstvu.

× **Trgovinski muzej v Grčiji.** Pri našem poslaništvu v Atenah se bo že v najkrajšem času otvoril jugoslovanski trgovinski muzej, ki bo imel nalogo, da naše medsebojne trgovinske odnose utrdi. Posebna pažnja se bo posvetila agrarnim in industrijskim proizvodom, ki zavzemajo v naši grški izvozni trgovini največ važnosti. — Tudi pri drugih poslaništvih naše države v inozemstvu se nameravajo otvoriti slični trgovinski muzeji, ki bodo našo zunanjetrgovinsko delavnost gotovo dvignili. Tako je bil pred kratkim odprt trgovinski muzej v Newyorku.

× **Sovjetski dumping razburja ameriško javnost.** Velike ponudbe sovjetskega žita v Chicagu so vznemirile vso svetovno javnost. S strani gospodarskih institucij je bila uvedena preiskava, ki naj ugotovi, ali goji sovjetska zunanjetrgovinska ekspanzivnost trgovinsko-politične cilje, ki naj pritiskajo na nivo žitnih cen in tako ojačijo razsežnost gospodarske krize. Preiskava je dognala, da Sovjetska Rusija v istini razpolaga s ogromnimi žitnimi zalozami in je primorana izvoziti v letošnji kampanji preko 100.000 vagonov pšenice. Vendar pa te količine nikakor ne ogrožajo svetovnega žitnega tržišča, saj je Rusija pred vojno izvozila okrog 340.000 vagonov pšenice. Ta izjava preiskovalne komisije pa nikakor ni zadovoljila ameriških gospodarskih krogov, ki so mnenja, da bo Sovjetska Rusija s svojim državnim trumom še nadalje pritiskala na cene in s tem še večala splošno svetovno agrarno krizo.

Dobave

Direkcija državnega rudnika Senjski Rudnik sprejema do 20. oktobra t. l. ponudbe glede dobave 1000 metrov jeklenih vrvi ter glede dobave kablja.

Gradbeni odsek Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 14. oktobra t. l. ponudbe glede oddaje pleskanja žel. mostu. — Strojni odsek Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 18. oktobra t. l. ponudbe glede dobave 150 kg bele pločevine in 90 kg jekla. (Pogoji so na vpogled pri omenjenih oddelkih.) — Komanda stružnog oružja v Boki Kotorski sprejema ponudbe glede dobave pločevine, zakovic, pil, listov za kovinske žage in filcev. — Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 22. oktobra t. l. ponudbe glede dobave 1000 kg kri-

stalne sode, 100 kg ješprenjčka, 300 kg testenin, 1000 kg koruznega zdroba, 1000 kg Franckovega pridatka za kavo, 15.000 kg pšenične moke, 1000 kg ječmenove kave (Kathreiner), 80 kg Enrilo dodatka za kavo, 2000 kg masti, 2000 kg riža in 3000 kg koruze. —

Direkcija državnega rudnika Kakanj sprejema do 22. oktobra t. l. ponudbe glede dobave električnega materiala, raznega pisarniškega materiala ter glede dobave 3000 kg bencina. —

Borzna poročila

dne 8. oktobra 1930.

Devizna tržišča

Ljubljana, 8. oktobra. Amsterdam 22-76, Berlin 13-42, Bruselj 748707, Budimpešta 9-8823, Curih 1095-90, Dunaj 7-9446-7-9746, London 273-69-274-49, Newyork 56-205-56-405, Pariz 220-32-222-32, Praga 167-46, Trst 294-25-296-25. Zagreb, 8. oktobra. Amsterdam 22-76 bl., Dunaj 794-46-797-46, Berlin 13-405-13-435, Bruselj 787-07 bl., Budimpešta 986-73-989-73, Milan 294-324-296-324, London 273-69-274-49, Newyork kabel 56-205-56-405, Pariz 221-32 bl., Praga 167-06-167-86, Zürich 1094-40-1097-40.

Beograd, 8. oktobra. Berlin 13-4050-13-4350, Bruselj 785-57-788-57, Budimpešta 986-73 do 989-73, Curih 1094-40-1097-40, Dunaj 794-46 do 797-46, London 273-69-274-49, Milan 294-10 do 296-10, Newyork 56-2050-56-4050, Pariz 220-32 do 222-32, Praga 167-06-167-56.

Dunaj, 8. oktobra. Amsterdam 285-78, Beograd 12-5675, Berlin 168-53, Bruselj 98-83, Budimpešta 124-025, Bukarešta 4-2095, Kopenhagen 189-45, London 34-4335, Madrid 71-90, Milan 37-095, Newyork 708-60, Pariz 27-80, Praga 21-03, Sofija

SPLOŠNA MALOŽELEZNIŠKA D. D. V LJUBLJANI razpisuje gradnjo

40 odvodnih kanalov za kretnice.

Ponudbo je vložiti do 12. ure dne 15. oktobra 1930. — Vse pogoje in skice je dobiti pri naslovu. (567)

5-135, Stockholm 190-20, Varšava 79-39, Zürich 137-65.

Zürich, 8. oktobra. Beograd 9-1275, Pariz 20-195, London 25005, Newyork 514-675, Bruselj 71-825, Milan 26-95, Madrid 51-90, Amsterdam 207-60, Berlin 122-42, Dunaj 72-60, Stockholm 138-25, Oslo 137-75, Kopenhagen 137-725, Sofija 3-7325, Praga 15-27, Varšava 57-70, Budimpešta 90-15.

Vrednostni papirji

Na ljubljanskem tržišču ni sprememb. Zagreb, 8. oktobra. Drž. papirji: 7% inv. pos. 87-88-50, voj. škoda ar. 433-433-50, kasa 433, okt. in dec. 433-434, nov 433 bl., 4% agr. obv. 53-55-50, 7% Bler pos. 83-25-83-50, 8% Bler pos. 92-94, 7% pos. hip. banke 82-82-50 (82-25). — Banke: Hrvatska 50 d., Prašteditio- na 922-924, Udružena 191 d., Ljublj. kreditna 122 d., Medjunarodna 66 d., Narodna banka 8100-8200. — Industrije: Šečarana Osijek 296-305, Trboveljska 364-365-50, Slavonija 200 d., Vevče 124 d.

Beograd, 8. oktobra. 7% inv. pos. 89 (13000 komadov), 4% agr. obv. 55-56, 7% pos. drž. hip. banke 82-50-83, 7% Bler. 86-75 (10.000 dolarjev), vojna škoda 449-50 (150 kom.), s kuponi 451 (300 kom.), ult. nov. 455 (200 kom.), ult. dec. 458 (100 kom.), Narodna banka 8180 bl. Dunaj, 8. oktobra. Bankverein 17-55, Kreditni zavod 47-21, Dunav-Sava-Adria 11-45, Prioritete 90, Trbovlje 45-50.

Notacija naših državnih papirjev v inozemstvu. London, 8. oktobra. 7% Blaire 82-75-83-50. Newyork, 8. oktobra. 8% Blaire 92-93, 7% Blaire 82-25-83, 7% pos. drž. Hip. banke 81 do 82.

Žitna tržišča

Na ljubljanskem tržišču tendenca neenakomerna, brez prometa.

Novi Sad, 8. oktobra. Vse neizpremenjeno. Tendenca: neizpremenjena. Promet: pšenica 25 vagonov, moka 2 vag., koruza 18 vag., otrobi 3 vag.

Budimpešta, 8. oktobra. Tendenca mlačna, promet miren. Pšenica: okt. 15-40-15-72 (15-40-15-41), marc 16-40-16-41 (dtto), maj 16-80 (16-80-16-81). Rž: okt. 8-60 (8-60 do 8-68), marc 9-60 (9-60-9-61). Koruza: maj 12-22-12-37 (12-32-12-34). Trs. maj 10-95 do 11 (dtto).

Ljubljansko lesno tržišče

Tendenca neizpremenjena, promet: 2 vag. bukovih obrobjenih plohov, 2 vag. oglja, 1 vag. bukovih metrskih drv, 1 vag. rezanih drv.

Mali oglasi

Oglasi socijalne in posredovalne vsebine: beseda 50 par. Najmanj Din 5.—. Oglasi reklamne in trgovske značaja: najmanj Din 10.— (do 5 besed). Vsaka nadaljna beseda 50 par. Za pismene odgovore priložite znamko.

Trbovelski premog

Specijalni »KOKS« za kurjavo naročite pri »LIRIJE«.

[unajska cest* 46. — Telefon 28-20, 25-95.

Iščemo izurjenega prodajalca časopisov

Reflektanti naj se zglasijo v naši upravi.

ST-DEU LJUBLJANA DALMATINOVA 13

Telefon 2059

Premog suha drva Pogotnik, Bohorčev* ulica 5

Opekarjev 4-6 za poljsko peč

in enega podoskrbnika verziraneha v vseh panogah kmetijstva, takoj sprejme v službo Informativni urad, Pa- steurjeva (Miloša Pocerca) ulica 23 a, Beograd. — Prednost imajo pošteni zavedni Primorci, kateri imajo nekaj gotovine in namen se stalno naseliti. Ta naselbina se nahaja ob Vardarju na progi Solun—Beograd. Pri- jave s točnimi podatki je poslati na gori na- vedeni naslov.

Ako želite kupiti na obroke

obrnite se na KREDITNO ZADRUGO DETAJLNIH TRGOVCEV R. Z. Z. O. Z. v Ljubljani Cigaletova 1 (sr. pos.)

Razpis stavbnih del

Pokojninski zavod za nameščence v Ljubljani razpisuje oddajo

težaskih, zidarskih in železobetonskih del

za gradnjo nove stanovanjske hiše v Celju ob Razlagovi, Vrabčevi in Kolenčevi ulici.

Vsi potrebni podatki se dobijo od 10. t. m. dalje med uradnimi urami pri ravnateljstvu zavoda, Gledališka ulica 8, III. ter pri gradbenem uradu mesta Celja proti povračilu stroškov Din 100.—.

Zapečatenе in pravilno opremljene ponudbe je vložiti pri Pokojninskem zavodu do ponedeljka 20. oktobra 1930. do 12. ure dopoldne.

Ljubljana, 8. oktobra 1930.

Pokojninski zavod za nameščence v Ljubljani.

Conan Doyle:

Pozna osveta

(Iz angleščine prevedel z avtorjevim dovoljenjem Iv. Mulaček.)

»Niste prosili nobenih podrobnosti glede kake okoliščine, ki se vam je zdela odločilna?«

»Pač, vprašal sem zavoljo Stangersona.«

»Druzega nič? Ali ni nobene okolnosti, o kateri bi se dozdevalo, da na njej sloni ves ta dogodljaj? Ali ne boste še enkrat vrzojavili?«

»Povedal sem vse, kar imam povedati,« je rekel Gregson z užaljenim glasom.

Sherlock Holmes se je hehetal sam pri sebi; videti je bilo, kakor da bi rad nekaj povedal, kar se je Le-strade, ki je bil med našim razgovorom v sprednji sobi, zopet prikazal in si zadovoljno ter šopirno mel roke.

»Gospod Gregson,« je rekel, »pravkar se mi je posrečilo odkritje največje važnosti, tako razkritje, ki bi ga bili izpregledali, da ne bi jaz natančno preiskal zidu.«

Pri teh besedah so se malemu možu iskriale oči in bil je očitno močno vzradoščen, da je dosegel tak uspeh proti svojemu tovarišu.

»Pojdite sem,« je rekel ter hitel nazaj v sobo, v kateri je po odstranjenju mrtveca postalo ozračje čistejše. »No, stopite sem!«

Ob svojih škornjih je prižgal vžigalico ter jo vzdignil proti steni.

»Poglejte tole!« je dejal zmagoslavno.

Omenil sem že, da so se papirnate tapete na več mestih odločile od zidovja. V tem kotu sobe pa se je odlučil zelo velik kos, tako da je bilo videti spodaj rumeni omet. In na tem golem mestu je bila s krvavoredečimi črkami napisana ena sama beseda:

Rache

»Kaj pravite k temu?« je zaklical detektiv prav kakor razstavljaev, ki razkazuje svojo razstavo.«

Vsi so prezrli ta napis, ker je bil v najtemnejšem kotu sobe in ker nikomur ni prišlo na misel, da bi tja pogledal. Morilec ga je napisal s svojo lastno krvjo. Poglejte ta madež, kjer je kapljala po zidu nizdol! S tem pa je na vsak način dognana misel glede samomora. Zakaj je izbral baš ta kot za napis? To vam povem. Poglejte tudi svečo na kaminovem okrajkju. Ob času umora je bila prižgana; ako pa je bila prižgana, potem je bil ta kot najsvetlejši in ne najtemnejši del vsega zidovja.«

»Ali kaj naj pomeni ta napis sedaj, ko ste ga našli?« je vprašal Gregson z omalovažujočim glasom.

»Pomeni? No, pomeni, da je pisec hotel napisati žensko ime Rachela, pri tem delu pa je bil premočen, preden ga je mogel dokončati. Zapomnite si moje besede: kadar se ta primer pojasni, boste spoznali, da je neka ženska z imenom Rachela ž njim nekaj v zvezi. Ej, seveda se prav lahko smejete, gospod Sherlock Holmes. Morda ste prav zmožni in spretni, toda star lovec je navsezadnje vseeno najboljši.«

»Prosim vas oproščenja!« je rekel moj tovariš, ki je z glasnim smehom spravlil malega moža iz ravnotežja. »Vsekakor gre zasluga vam, da ste prvi izmed nas našli to stvar, ki ima, kakor prav trdite, na sebi vse znake, da jo je napisal drugi udeleženec pri snočni skrivnostni zadevi. Nisem še utegnil preiskati sobe, toda z vašim dovoljenjem jo bom sedaj.«

Pri teh bedeha je potegnil iz žepa merilo in veliko okroglo povečevalno steklo. S tema dvema predmetoma v roki je hodil brez šuma po sobi, se včasih ustavil, včasih pokleknil in vlegel enkrat celo na trebuh. Tako zelo je bil zatopljen v svoje delo, da je bilo videti, kakor da je pozabil na našo navzočnost, ves čas je nam-

reč govoril tiho sam pri sebi in neprestano vzklikal, ječal, žvižgal in na tiho vikal. Ko sem ga opazoval, sem se nehote spomnil na čistokrvnega, dobro izučenega lisičarja, ki cvileč teka po goščavi sem in tja, dokler ne najde izgubljene sledi. Celih dvajset minut je nadaljeval svoj preiskavo, meril z največjo skrbnostjo razdaljo med znaki, ki jih jaz nisem videl, in semtertja uporabljal merilo po zidu na prav tako nerazumljiv način. Na enem kraju je zelo skrbno pobral majhen kupček sivga prahu s tal ter ga zavil v zavoj. Naposled je s pomočjo povečevalnega stekla preiskoval na steni napisano besedo ter si z največjo natančnostjo ogledal vsako črko posebej. Ko je dovršil, je bil videti zadovoljen, kajti vtaknil je merilo in steklo zopet v žep.

»Pravijo, da je genialnost neka neskončna zmožnost za napore,« je pripomnil in se nasmejal. »Sicer je to kaj slaba definicija, pa se da vseeno uporabljati na delo detektiva.«

Gregson in Lestrade sta opazovala kretnje svojega amaterskega tovariša s precejšnjo radovednostjo in nekakim pomilovanjem. Očitno nista primerno cenila dejstva, ki sem se ga začel jaz živo zavedati, da je bilo vsako in tudi najmanjše Sherlock Holmesovo dejanje usmerjeno na določen, praktičen cilj.

»No, kaj pa vi mislite o tej stvari, gospod?« sta ga vprašala obadva.

»Oropal bi vaju za priznanje, ako bi se drznili pomagati vama,« je odvrnil moj prijatelj. »Sedaj tako izvršno vršita svojo nalogo, da bi bilo v resnici škoda, ako bi se kdo vmešaval.« Iz njegovega glasu je zvenela pikra zbadljivost, ko je govoril. »Ako me bosta obvestila, kako vajine preiskave napredujejo,« je nadaljeval, »bom zelo srečen, ako vama bom mogel malce pomagati. Sedaj bi pa samo še rad govoril s stržnikom, ki je našel truplo. Ali mi morete povedati njegovo ime in naslov?«

Službene objave

Razglasi kraljevske banske uprave

VI. No. 21176.

Pregled nalezljivih bolezni v Dravski banovini

od dne 15. septembra do dne 21. septembra

Srez	Ostali	Na novo oboleli	Odpravili	Umrli	Ostanejo v oskrbi
Skupina tifuznih bolezni.					
Brežice	6	—	2	—	4
Celje	5	—	3	1	1
Dolina Lendava	1	—	—	—	1
Gornji Grad	3	—	—	—	3
Krško	2	—	—	—	2
Laško	1	—	1	—	—
Ljubljana (srez)	2	—	—	—	2
Ljutomer	2	—	1	—	1
Maribor (mesto)	1	—	—	—	1
Novo mesto	1	—	—	—	1
Ptuj	1	—	—	—	1
Radovljica	1	—	—	—	1
Šmarje pri Jelšah	1	1	—	—	2
Skupaj	27	1	7	1	20

Griža. — Dysenteria.					
Brežice	2	—	—	1	1
Celje	1	—	—	—	1
Kranj	13	—	—	—	13
Ljubljana (srez)	1	—	1	—	—
Ljubljana (mesto)	9	1	5	—	5
Novo mesto	19	—	—	—	19
Prevalje	—	6	—	1	5
Skupaj	45	7	6	2	44

Škrlatinka. — Scarlatina.					
Brežice	—	1	—	—	1
Celje	1	1	—	—	2
Celje (mesto)	3	—	1	—	2
Kranj	2	—	—	—	2
Kočevo	1	—	—	1	—
Krško	4	—	—	—	4
Laško	7	—	3	—	4
Ljubljana (srez)	4	—	—	—	4
Ljubljana (mesto)	4	—	—	—	4
Maribor desni breg	1	1	—	—	2
Maribor levi breg	1	—	1	—	—
Maribor (mesto)	7	—	2	—	5
Murska Sobota	3	—	3	—	—
Ptuj	1	—	1	—	—
Radovljica	1	—	—	—	1
Slovenjgradec	1	—	—	—	1
Šmarje pri Jelšah	6	—	—	—	6
Skupaj	47	3	11	1	38

Ošpice. — Morbilli.					
Brežice	1	—	—	—	1
Konjice	2	—	2	—	—
Skupaj	3	—	2	—	1

Davica. — Diphtheria et Croup.					
Brežice	11	4	4	—	11
Celje	4	2	4	—	2
Dolina Lendava	—	1	—	—	1
Gornji Grad	2	—	—	—	2
Kamnik	3	—	—	—	3
Kranj	3	—	—	—	3
Kočevo	1	—	—	—	1
Konjice	1	—	1	—	—
Krško	10	2	—	—	12
Laško	8	7	4	—	6
Litija	—	1	—	—	1
Logatec	1	—	1	—	—
Ljubljana (srez)	10	2	2	1	9
Ljubljana (mesto)	5	1	1	—	5
Ljutomer	1	—	1	—	—
Maribor desni breg	6	9	5	1	9
Maribor levi breg	1	—	—	—	1
Maribor (mesto)	5	—	—	—	5
Murska Sobota	—	1	—	—	1
Novo mesto	—	1	—	—	1
Prevalje	—	2	—	—	2
Ptuj	2	—	—	—	2
Radovljica	—	1	—	—	1
Slovenjgradec	2	—	—	—	2
Šmarje pri Jelšah	14	3	8	—	9
Skupaj	84	37	31	2	88

Nalezljivo vnetje možganov. — Meningitis cerebrosppinalis epidemica.					
Brežice	1	—	—	—	1
Skupaj	1	—	—	—	1

Dušljivi kašelj. — Pertussis.					
Celje	1	—	1	—	—
Kamnik	27	—	—	—	27
Kranj	22	—	1	—	21
Skupaj	50	—	2	—	48

Šen. — Erysipelas.					
Brežice	1	—	—	—	1
Celje	—	1	—	—	1
Gornji Grad	—	1	—	—	1
Kranj	1	—	1	—	—
Kočevo	—	1	1	—	—
Krško	1	—	—	—	1
Laško	—	1	—	—	1
Ljubljana (mesto)	—	2	1	—	1
Ljutomer	1	—	1	—	—
Maribor levi breg	—	1	—	—	1
Novo mesto	2	1	—	—	3
Prevalje	1	—	—	—	1
Ptuj	2	—	—	—	2
Skupaj	9	8	4	—	13

Srez	Ostali	Na novo oboleli	Odpravili	Umrli	Ostali v oskrbi
Krčevita odrevenelost. — Tetanus.					
Konjice	1	—	—	1	—
Krško	2	—	—	—	2
Maribor desni breg	—	1	—	1	—
Maribor levi breg	1	—	—	—	1
Skupaj	4	1	—	2	3
Vrariš. prisad. — Anthrax.					
Maribor desni breg	—	1	—	—	1
Skupaj	—	1	—	—	1
Odrevenelost tilnika. — Polyomyelitis acuta.					
Prevalje	1	—	—	—	1
Skupaj	1	—	—	—	1
Otrpljenje tilnika. — Meningitis epidemica.					
Ljutomer	—	1	—	—	1
Skupaj	—	1	—	—	1

Ljubljana, 26. septembra 1930.
Po odredbi pomočnika bana:
Zdravstveni inšpektor:
Dr. Mayer.

V. No. 1025/10. Razglas II. 2286—3—3

Razglas o licitaciji
Kr. banska uprava Dravske banovine v Ljubljani razpisuje za prevzem težakih, zidarskih, tesarskih, kleparskih, krovskih, mizararskih, slikarskih, preskarskih in železobetonskih del, dobave in montaže centralne kurjave, električne inštalacije in dvigala, pri zgradbi uradnega in stanovanjskega poslojpa carinarnice na Rakeku

I. javno pismeno ofertno licitacijo	
na dan 4. novembra 1930. ob 11. uri v sobi št. 17 tehničnega oddelka v Ljubljani. Vsi potrebni podatki, pojasnila in ofertni priložnosti se proti plačilu napravni stroškov dobivajo med uradnimi urami v sobi št. 21.	
Ponudbe naj se glase tako, da podajo v obliki popust v odstotkih (tudi z besedami) na vsoto odobrenega proračuna, ki znaša:	
1. Težaka in zidarska dela	Din 604.159-39
2. Tesarska dela	" 183.457-68
3. Kleparska dela	" 12.363-65
4. Krovski dela	" 52.459-99
5. Ključavničarska dela	" 16.371-70
6. Mizararska dela	" 76.229-40
7. Steklarska dela	" 30.160—
8. Slikarska dela	" 14.167-50
9. Pleskarska dela	" 9.824-07
10. Železobetonska dela	" 348.575-54
11. Centralna kurjava	" 185.826-70
12. Električna inštalacija	" 35.478-75
13. Vodovod	" 18.430—
14. Dodatna zidarska dela	" 81.500—
Skupaj	Din 1.704.004-37

Podrobnosti izpisa so razvidni iz razglasa o licitaciji v »Službenih Novinah« in na razglasni deski tehničnega oddelka.
Kr. banska uprava Dravske banovine, v Ljubljani, dne 29. septembra 1930.

Razglasi sodišč in sodnih oblastev

E 1923/30—10. 2342
Dražbeni oklic in poziv k napovedi.

Na predlog zahtevajoče stranke Blažič Franca, posestnika na Kozjaku št. 26, bo dne 4. novembra 1930. ob devetih pri tem sodišču, v sobi št. 4, na podstavu s tem odobrenih pogojev dražba sledečih nepremičnin: zemljiška knjiga Homec, vl. št. 103; označba nepremičnin: hiša s svinjakom, cenilna vrednost: Din 3100—; zeljske parcele, cenilna vrednost 1.903-65 dinarjev; zemljiška knjiga Homec vl. št. 3 goz, cenilna vrednost: Din 390-60, pritlikline Din 160—. Skupaj Din 5.554-25; najmanjši ponudek: Din 2.703—. Vadij znaša Din 556—. K nepremičnini zemljiška knjiga Homec vl. št. 103 spadajo sledeče pritlikline: 1 sadna preša, 1 kad in nekaj gospodarskega orodja v cenilni vrednosti Din 160—. Pod najmanjšim ponudkom se ne prodaja.
Okrajno sodišče, Celje odd. II., dne 19. septembra 1930.

E 1551/30—18. 2345

Dražbeni oklic.

Dne 11. novembra 1930. ob 9. uri bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 6 dražba nepremičnin: zemljiška knjiga d. o. Apače, vl. št. 196.
Cenilna vrednost: 43.280 Din; vrednost pritlikline: 3840 Din; najmanjši ponudek: 31.080 Din.
Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti pri sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne moglo več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.
Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.
Okrajno sodišče v Ptuj, odd. IV., dne 30. septembra 1930.

E IX 3212/30—8. 2348

Dražbeni oklic.

Dne 24. novembra 1930. ob desetih bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 27 dražba nepremičnin: zemljiška knjiga k. o. Bresternica, vl. št. 51.
Cenilna vrednost: Din 5999-70; vrednost pritlikline: Din 727—; najmanjši ponudek: Din 3999-50.
Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti pri sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne moglo več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.
Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.
Okrajno sodišče v Mariboru, odd. IX., dne 26. septembra 1930.

E IX 155/30—27. 2350

Dražbeni oklic.

Dne 29. novembra 1930. ob desetih bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 11. dražba nepremičnin: zemljiška knjiga k. o. Sv. Magdalena, vl. št. 688.
Cenilna vrednost: Din 1.247.474-40; vrednost pritlikline: Din 285.765—; najmanjši ponudek: Din 623.737-20.
Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti pri sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne moglo več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.
Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.
Okrajno sodišče v Mariboru, odd. IX., dne 27. septembra 1930.

P 70/30—1. 2327

Razglasitev preklica.

Sklepom okrajnega sodišča v Kozjem z dne 8. avgusta 1930., opravila številka L 3/30—5, je bil Stefančič Jožef, stanujoč v Polju št. 12, zaradi umobolnosti popolnoma preklican.
Za skrbnika je bil postavljen Hostnik Miha, posestnik v Polju št. 9.
Okrajno sodišče v Kozjem, odd. I., dne 3. oktobra 1930.

Razglasi raznih uradov in oblastev

No. 10.380/1. 2353

Razglas.

V smislu § 54 uredbe o izvrševanju občinskih odredb (Uradni list kraljevske banske uprave št. 28/125 od 6. februarja 1930.) se razglasa, da je glasom sodbe okrajnega sodišča v Mariboru z dne 5. septembra 1930. prepovedano ml. Bohi Feliks, rojenemu 24. januarja 1914. pri Sv. Petru, srez Maribor, levi breg, Dravska banovina, stanujočemu istotam, viničarskemu sinu, zahajati v krčme za dobo 2 let, to je od 5. septembra 1930. do 5. septembra 1932.
Po § 268. kazni zakona se kaznuje vsakdo, ki ve za razglašeno prepoved iz § 55. k. z., pa vendarle postreže taki osebi z opojnim.
Sresko načelstvo v Mariboru, levi breg, dne 25. septembra 1930.

St. 8695/II. 2335 2—2

Razpis.

Direkcija drž. rudnika Velenje, razpisuje na dan 27. oktobra 1930. nabavo 30.000 kg Portland-cementa.
Pogoji se dobe pri podpisani.
Direkcija drž. rudnika Velenje, dne 3. oktobra 1930.

Narodna banka kraljevine Jugoslavije.

Stanje z dne 30. septembra 1930.

Aktiva.	Dinarjev
Metalna podloga	304.876.100-34
Posojila	1.508.461.364-76
Račun za odkup kronskih novčanic	929.332.063-35
Račun začasne zamene	148.267.280-33
Dolg države	2.997.155.034—
Vrednost državnih domen, zastavljenih za izdajanje novčanic	2.138.377.163—
Saldo raznih računov	1.032.988.533-60
	9.054.398.548-47

Pasiva.

Glavnica Din 50.000.000 v kovanem zlatu: od te vplačano	30.000.000—
Rezervni fond	12.847.928-39
Novčanice v obtoku	5.535.749.700—
Državni račun začasne zamene	148.267.280-33
Terjatve države po raznih računih	108.004.743-87
Razne obveznosti	998.096.862-88
Terjatve države za zastavljene domene	2.138.377.163—
Nadavek za kupovanje zlata za glavnico in fonde	83.055.870—
	9.054.398.548-47

V metalni podlogi se računi: dinar v zlatu za en dinar, angleški funt za 25 dinarjev, dolar za 5 dinarjev, lira za 1 dinar, švicarski in francoski frank za 1 dinar, dinar v kovanem srebru za 1 dinar itd.

Obrestna mera po eskontu menic 5 1/2 % na leto.
Obrestna mera za posojila na zastavo 7 % na leto.

St. 8741/II. 2336 2—2

Razpis.

Direkcija drž. rudnika Velenje razpisuje na dan 22. oktobra 1930. ob 11. uri nabavo:
5.000 kg pšenične moke št. Og.
10.000 kg pšenične moke št. 6.
1.000 kg ječmenove kave »Kathreiner«,
1.000 kg Frankovega pridačka za kavo,
2.000 kg riža Splendor Sublime,
2.000 kg svinjske masti.
Pogoji se dobe pri podpisani.
Direkcija drž. rudnika Velenje, dne 2. oktobra 1930

Podrobnosti o strahoviti katastrofi zrakoplova »R 101«

Grozna nesreča, ki je zadela največji zrakoplov sveta v noči od sobote na nedeljo in ki je zahtevala pol stotine dragocenih človeških življenj, je globoko pretresla ves kulturni svet in ni je države in ni ga naroda, ki ne bi sočustvoval z Angleži, ki jih je strahovita nesreča zadela in zbolela v dno srca.

Na kraju nesreče mole danes kvišku samo še železni in sploh kovinasti ostanki pogorelega zrakoplova, od katerega trga silen vihar še zadnje ostanke.

Komisija, ki že na licu mesta preiskuje, kaj bi bil utegnuti biti vzrok nesreče, svojega dela še ni končala, jako verjetno pa je, da je imel zrakoplov precej napak, bodisi na krmlu ali pa pri posadah za plin. Delo komisije pa je silno težavno, ker se mora vedno prerivati skozi skrivljeno in polomljeno železno ogrodje, ki ga je eksplozija vsega zvila. Stene okoli poveljniškega mesta in stene potniških kabin so vse stisnjene in zvite, med stenami pa leže zmečkana zgorela trupla posadke in potnikov, tako da doslej še niso mogli za nobenega ponesrečenca ugotoviti, kdo da je. Razmrcvarjena trupla in zmečkane glave se prav nič ne razlikujejo druga od druge. Prstani, ure in drugi kovinski predmeti, po katerih bi se dalo morebiti dognati imena lastnikov, so se v ognju vsi raztopili. Poleg nekega mrljca so našli monokel in so sodili, da je mrljca minister za letalstvo lord Thomson, toda telesne mere se

niso ujemale, tako da še danes ne vedo, katero truplo je ministrovo.

Večina trupel je tako krčevito zvitih in leži tako, da ni verjetno, da bi bili ljudje takoj pomrli, ampak so morali trpeti silne bolečine. Potniki, ki so spali v veliki gondoli, so imeli sicer še časa dovolj, da so poskakali s postelj, na hodnikih pa so se odigravali strašni prizori...

Zrakoplov »R 101« menda nikdar ni imel sreče. Že gradili so ga mnogo dalje časa kakor pa zrakoplov »R 100«, ker so vedno kaj spreminjali. Pri poskusnih letih so dognali, da se zrakoplov premalo dviga in zato so prostor za plin morali povečati. V soboto zvečer pa so tik pred odhodom motorji odpovedali. Ko pa so bili motorji v redu, je dobil poveljnik zrakoplova major Scott vremensko poročilo, da je moral smer leta izpremeniti. Kljub slabemu vremenu pa so vendarle odpovali, samo da bi s posrečenim letom zamašili usta nasprotnikom zrakoplovov. Major Scott pa je kar slutil nesrečo in je označil zrakoplov še pred odhodom za »zakopan čevljev«.

Zanimivo je tudi, kar pravi sloveči zrakoplovec dr. Eckener o nesreči:

»Zelo verjetno je, da je plul zrakoplov zelo nizko in da je bil preobtežen vsled dežja vsaj za 7—8 ton. Zaradi nizkega leta pa je bila nevarnost, da se zalepi v kakšen hrib, jako velika. Ob sunku v hrib pa se je moral vsled pretresa vneti plin, ker so se kovinasti deli

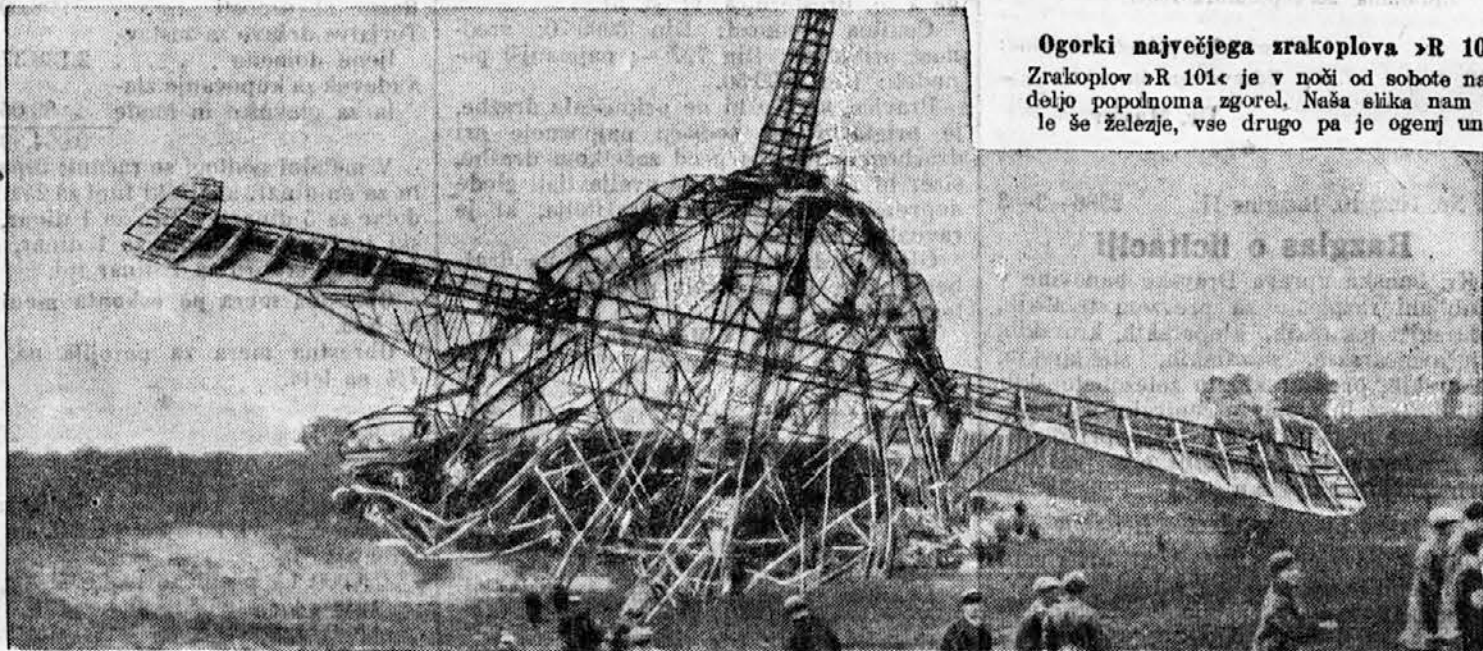
tako kresali, da so odskakovale iskre. Vendar pa to ni glavni vzrok nesreče, ampak to, da so zrakoplov napolnili z gorljivim plinom, ne pa z negorljivim helijem. Helija je v Ameriki dovolj in vsi potniški zrakoplovi bi morali biti napolnjeni le s helijem.«

Vzrok nesreče torej, kakor rečeno, še ni pojasnjen, čeprav preiskujeta slučaj dve komisiji, angleška in francoska. Kakor vse kaže, je zrakoplov plul tik do nesreče čisto dobro. Okoli polnoči so iz zrakoplova še brezšumno brzojavili na postajo v Croydon-u. Konec brzojavke se je glasil: »Danes ponoči ne bomo več rabili vaše pomoči.« Dve uri pozneje pa so že brzojavili, da bi radi vedeli, kje da so, in radiopostaja je odgovorila, da lete približno 1 kilometer južno od mesta Beauvais. Nekaj minut kasneje se je morala dogoditi nesreča.

Nesrečne žrtve katastrofe so prepeljal v ponedeljek v London z največjimi častmi. V Franciji in v Angliji je bil ta dan proglašen kot dan narodnega žalovanja.

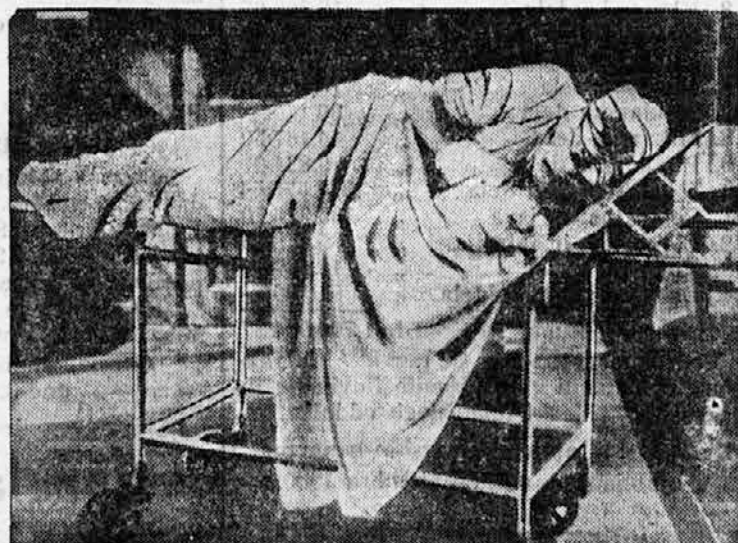
Prevozu žrtv je prisostvovala ogromna množica ljudi. Pogreba se je udeležil francoski ministrski predsednik in veliko število odličnih angleških letalcev. Krste so ovenčali iz nebrojnih venc, med temi tudi z vencem angleškega kralja in predsednika francoske republike. Med sprevedom na kolodvor pa je krožilo v zraku nad 200 francoskih in angleških letal. Zvonilo je v vseh cerkvah, kjer se

Ogorki največjega zrakoplova »R 101«.
Zrakoplov »R 101« je v noči od sobote na nedeljo popolnoma zgorel. Naša slika nam kaže le še železje, vse drugo pa je ogenj uničil.

Francoski minister letalstva Laurent-Eynac.
Na sliki vidimo francoskega ministra za letalstvo (drugi od leve na desno), ki je takoj po katastrofi zrakoplova »R 101« prihitel na kraj nesreče. (Slika na levi.)

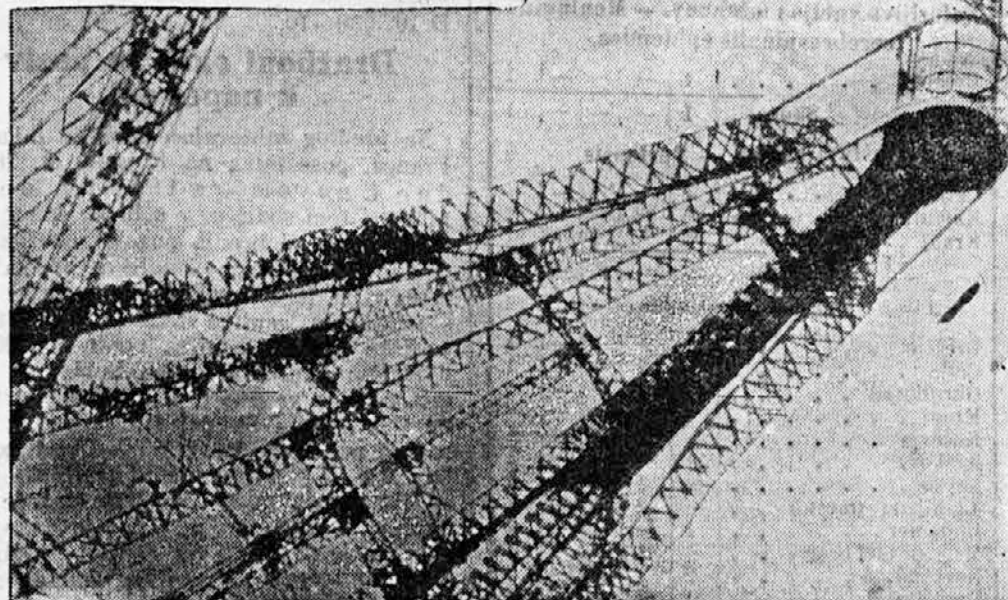
Ponesrečenece z zrakoplova »R 101«.
Slika nam kaže opečenega moža posadke Radcliffe-a v njegovih obvezah po prenosu v bolnico. (Slika spodaj.)

Odlični angleški letalci.

Slika nam kaže več odličnih angleških letalcev, ki so ob nesreči zrakoplova »R 101« zgoreli. Od leve na desno stoji: poveljnik zrakoplovnega oddelka Johnston, letalec J. R. Reynolds, minister za letalstvo lord Thomson, podpolkovnik Richmond, graditelj zrakoplova inženir Leach in načelnik oddelka za civilno letalstvo sir Branker.

Katastrofa angleškega zrakoplova »R 101«.
Brzojavno prenesena slika angleškega zrakoplova. Ogrodje moli v zrak, na koncu zrakoplova pa se vije še angleška zastava.

je pomikal vlak mimo, v Boulogne-u pa so krste prenesli na dva angleška torpedna rušilca, ki sta v najhujši nevihti prepeljala trupla v domovino.

V Londonu so krste prepeljali v westminstersko katedralo, ki je bila vsa zavita v črnilo. V katedralo romajo ogromne množice, da izkažejo nesrečnim žrtvam zadnjo čast.

Svečano bodo žrtve pokopali v skupnem grobu v Cardingtonu, na kar so sorodniki žrtv že pristali. Na državne stroške pa bodo žrtvam tam postavili sijajen spomenik.

»Umetno« življenje

V zavodu za rudništvo na vseučilišču v Parizu delajo sedaj velezanimive poskuse s tekočimi kristali. Te poskuse delajo zato, ker upajo, da bodo pri tem odkrili marsikakšno skrivnost narave, zlasti pa zvezo med organskim (živim) in neorganičnim (mrtvim) svetom. Nekateri učenjaki namreč trdijo, da med »živim« in »mrtvim« svetom ni nobene razlike in da vse, kar »živci«, nastaja iz mrtve tvarine, čeprav ne vemo, kako, drugi pa trde, da se vse, kar je »živega«, bistveno razlikuje od mrtve narave.

Da med mrtvim in živim svetom ni nobene razlike, to je učil že znani naravoslovec Ernest Haeckel v Jeni, ki je verjel, da ima za ta svoj nauk tudi že dokaz v rokah. Iz morske globine so namreč pri neki priložnosti privlekli na površino neko sluzasto maso, ki je kazala neke lastnosti življenja. Tej masi so dali ime »Bathylus Haeckelii« in vročkovni ljudje so že mislili, da je ta masa rešila skrivnostno zagonekto življenja. Toda na žalost teh vročkovnežev se je kmalu izkazalo, da »Bathylus« ni nič drugega kakor sadra (gips), ki so jo vrgli v morje z nekega angleškega parnika...

V najnovejšem času pa so učenjaki dognali neke stvari, ki so stari sen o umetnem ustvarjanju na novo poživile. Ruski zdravnik Martin Kuokuck je pred leti napravil barijeve celice, ki so kazale neko sorodnost z živalskimi celicami: celice so rasle, so se množile z delitvijo, so se hranile in premikale. Te poskuse je nadaljeval francoski učenjak Le Duc v Nantesu, ki je dokazal, da se različne tekočine v steklenici mešajo po določenih naravnih zakonih. Tvorbe, ki nastanejo v steklenici ob mešanju dveh tekočin, so pa zelo podobne tekočim kristalom in so tudi električne kakor kristali. Nemški učenjak Lehman pa je dokazal, da imajo nekateri tekoči kristali prav take lastnosti kakor živalske celice.

Poskusi, ki jih delajo sedaj v Parizu, bodo morali potrditi, če so zgoraj omenjene teorije pravilne, in če so, bodo poskušali celice delati umetno. Po vsej verjetnosti pa bo pot do umetnega vstvarjanja življenja še jako dolga, ali ji pa sploh ne bo konca.

Slavni možje - slabi učenci

Nemški pesnik Friderik Schiller je obiskoval znamenito šolo »Solitude«, ki jo je bil ustanovil vojvoda Karol Württenberški. Na tej šoli bi bil moral Schiller študirati tudi pravo, ki ga pa ni prev nič zanimalo. Vsak njegov sodec je bil v tem predmetu bolj podkovnan kot pa on. Zaradi tega pa so imeli učitelji mladega Schillerja za popolnoma nesposobnega človeka. Vojvoda sam pa se za mnenje učiteljev ni dosti zmenil, ampak je rekel: »Le pustite ga, iz tega fanta bo še nekaj!«

Tudi najslavnejši nemški državnik Bismarck ni bil dober in pohleven učenec. Bismarcka so poslali v neko zasebno šolo, kjer so se vzgajali le plemiči. V prvem svojem spričevalu je prišel domov opazko, »da svoje učitelje premalo spoštuje«, v matematiki in v naravoslovju pa je imel »ne vedno zalostnost«. Pri maturi pa je Bismarck znal le toliko, da je za silo »skozi zlezal«.

Tudi veliki skladatelj Rihard Wagner ni bil posebno vnet in navdušen za šolo. Se za glasbo ni maral. Ko pa je enkrat slišal neko Beethovenovo sonato, ga je to tako navdušilo, da se je z vso silo oprijel skladateljstva in dosegel je res svetovno slavo.